

Ustanovitelji: občinske konference
SZDI Jesenice, Kranj, Račovljica,
Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno
podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List Izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Komunisti so odgovorni za razvoj samoupravljanja

V ponedeljek, nekaj po 15. uri, je v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani začel z delom VI. kongres zveze komunistov Slovenije. Slovesno pripravljena dvorana je sprejela 433 delegatov in 240 gostov ter članov republiških in zveznih

organov ZK. Kongres je odprl predsednik predsedstva centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije Albert Jakopič-Kajtimir. Po Internacionalni, ki so jo zapeli člani akademskega pevskega zbora Tone Tomšič, je Albert Jakopič pozdravil predstavnike CK ZKJ in CK ZK bratskih jugoslovanskih republik ter goste iz tujine.

Delegati so potem z enominutnim molkom počastili spomin umrlih članov ZK in CK ZKS med V. in VI. kongresom, tričlanska delegacija pa je položila venec na grobnico narodnih herojev.

Po izvolitvi 20-članskega delovnega predsedstva, ki mu je na prvi plenarni seji predsedovala Vida Tomšič, in drugih organov kongresa ter po sprejetju dnevnega reda je kongres v imenu centralnega komiteja ZK Jugoslavije in tovarniša Tita pozdravil dr. Vladimir Bakarič.

Med drugim je dejal, da so zelo pomembni uspehi republike Slovenije pri razvoju samoupravljanja, saj so bili v marsičem vodilna nit tudi drugim republikam. Poudaril je tudi, da v prihodnje slovenske kot jugoslovanske komuniste čakajo težje in dolgoročne naloge pri ustvarjanju brezrazredne družbe.

Po pozdravnem govoru tovarniša Bakariča je bilo na dnevnem redu poročilo CK ZKS, kontrolne in revizijske komisije med V. in VI. kon-

gresom. Poročil niso brali, ker so jih delegati dobili v gradivu. Zato je takoj sledil uvodni referat sekretarja izvršnega komiteja CK ZKS Franca Popita.

Med drugim je poudaril, da se je na kongresu treba dogovoriti, kako bomo uveljavili kvalitete sodobne socialistične družbe. »S tem ciljem se kongres povezuje s kongresi drugih republik in bo po svojih močeh prispeval k stališčem IX. kongresa ZKJ.« V nadaljevanju je govornik opozoril o preteklih uspehih, reorganizaciji ZK in obnavljanju organizacije. Povedal je, da je bilo do kongresa sprejetih v ZK 5000 novih, povečini mladih ljudi.

V referatu se je dotaknil tudi precej zapletene mednarodne politike in uporabe sile kot sredstva za reševanje mednarodnih odnosov. Poudaril je, da Jugoslavija v svetu uživa velik ugled in je zato odgovornost komunistov za nadaljnji razvoj samoupravnega socializma ne le odgovornost pred delavskim razredom in delovnimi ljudmi Jugoslavije, marveč tudi internacionalna. Poudaril je tudi, da so se do sedaj komunisti premalo ukvarjali z moralnimi osnovami samoupravljanja.

Ko je govoril o kulturnih vprašanjih pri nas, je rekel, da ZK ni arbiter pri umetnostnih problemih. Zav-

zema se le za organizirano, strpno in vsestransko obravnavanje kulturnih problemov.

Nazadnje pa se je govornik dotaknil še aktualnih problemov samoupravljaljske gospodarske graditve. Pri tem je opozoril, da je zmotno pričakovati, da je mogoče razviti samoupravljanje in njegove organizacijske oblike z notranjim vmešavanjem.

Po govoru tovarniša Popita je imel uvodno razpravo o

novem statutu ZKS Stane Dolanc. Med drugim je poudaril, da novi statut ne more sam urejati družbenih problemov, mora pa omogočiti, da so člani ZK pri uresničevanju skupnih ciljev enotni in organizirani.

Kongres je potem sklenil, da bo statut sprejel na prihodnji plenarni seji. S tem pa je bila končana tudi prva plenarna seja VI. kongresa zveze komunistov Slovenije. A. Z.

Delo v komisijah

Drugi dan (torek) je VI. kongres zveze komunistov Slovenije nadaljeval delo v komisijah. Dopoldne in popoldne so delegati razpravljali v petih kongresnih komisijah.

Komisiji za družbenoekonomske odnose je predsedoval inž. Andrej Marinc, za kulturo dr. France Hočvar, za mednarodne odnose Jože Smole, za organiziranost in notranje odnose Franc Šetinc in komisiji za statut Stane Dolanc.

Zadnja vest

Ljubljana, 10. decembra. — Čez nekaj minut — pričakujemo, da okoli 20. ure — se bo začelo drugo plenarno zasedanje ZKS. V komisijah, ki so začele delati danes ob 8.30, so se v razpravah izoblikovala številna mnenja o splošnih in posebnih vprašanjih, zajetih v osnutkih kongresnih dokumentov. Na včerajšnji plenarni seji je kongres nameraval sprejeti nov statut ZKS, vendar so se dogovorili, da bodo o osnutku statuta ponovno govorili danes na posebni komisiji za organiziranost, notranje odnose in razvoj ZK. Tu se je o tem vprašanju izoblikovalo mnenje, da se komisija s predloženim osnutkom strinja. — Čez nekaj minut bodo delegati VI. kongresa ponovno v plenarnem zasedanju začeli razpravljati o statutu in o predlogu sestave vodilnih organov ZKS in ZKJ. I. I.

Uvodni referat na VI. kongresu ZKS je imel sekretar IK CK ZKS Franc Popit. — Foto: F. Perdan

Mladi v zvezi komunistov

V radovljški občini prek 70 novih članov

Na večer 25. obletnice drugega zasedanja Avnoja je sekretar komiteja občinske konference ZK Radovljica Ferdinand Bem v prostorih radovljške občinske skupščine razdelil članske izkaznice 70 na novo sprejetim v zvezo komunistov. Med njimi je bila ta večer večina mladih.

Ceprav čas ni bil najbolj primeren, smo po končani slovesnosti zaprosili tri predstavnike mladih članov za kratek razgovor. To so bili sestra in brat Milena in Anton Dežman (hčerka in sin znanega narodnega heroja Tončka Dežmana) in Minka Dežman, ki pa z njima ni v sorodu.

Vsem trem smo zastavili dve enaki vprašanji:

»Zakaj ste se odločili za članstvo v zvezi komunistov?«

Minka Dežman: Letos so

v naši občini sprejeli precej mladih v zvezo komunistov. Ko so predlagali tudi mene, sem bila zelo vesela. In ker sem že prej sodelovala v mladinski organizaciji, sem se tudi odločila, da postanem članica zveze komunistov.

Milena Dežman: »Vedno sem se zanimala za program zveze komunistov. Moja želja je bila, da tudi sama postanem članica. Zato nisem nič pomišljala, ko sem bila predlagana.«

Anton Dežman: »Že v šoli sem precej delal v organizacijah in društvih. Takrat sem si zadal tudi cilj, da postanem član zveze komunistov.«

»In kako si zamišljate delo v ZK?« je bilo naše drugo vprašanje.

Minka: »Da bom sedaj prav tako aktivno delala kot drugi člani ZK.«

Milena: »Želim, da bi se v

zvezi komunistov pokazalo tudi moje delo. Upam, da bom s pomočjo drugih kos problemom in nalogam, ki jih rešuje ZK.«

Anton: »Upam, da mladi člani zveze komunistov ne bomo razočarali. Prizadeval si bom, da bomo skupaj nadaljevali tradicijo in delovne uspehe naših prednikov oziroma komunistov iz NOB.«

To so bili trije mladi komunisti iz radovljške občine. Čeprav drugih nismo spraševali, smo prepričani, da bi bili tudi njihovi odgovori podobni. Iz njih namreč veje mladostni polet, želja po ustvarjalnosti, po uveljavitvi. Vse te zamišlji in želje pa kažejo pravi mladostni idealizem. Prepričani smo, da si bodo prizadevali pri uresničevanju ciljev in želimo jim veliko uspehov na tej poti.

A. Zalar

Kamniški komunisti za organizirano in smotrno izobraževanje

Na zadnji seji občinske konference ZK v Kamniku so razpravljali tudi o bodočih nalogah pri idejnopolitičnem izobraževanju in usposabljanju komunistov. V razpravi so ugotovili, da organiziranim oblikam tega izobraževanja niso posvečali dovolj pozornosti. To zlasti velja za obdobje od leta 1966. Takrat so idejno izobraževanje povezovali le z neposrednimi političnimi nalogami ZK, ki so se nanašale na uresničevanje ciljev gospodarske in družbene reforme. Res je, da so bili organizirani številni seminarji in posvetovanja, ki so pomagala komunistom pri njihovih vsakdanjih nalogah.

Vendar bi morali po mnenju večine udeležencev zadnje seje konference ZK v Kamniku v bodoče povečati napore za načrtno in smotrno izobraževanje komunistov. Zlasti pa to velja za nove člane zveze komunistov.

In kakšno bo idejnopolitično izobraževanje kamniških komunistov v bodoče? Vsebovalo bo naslednja področja oziroma teme: izobraževanje mladih komunistov, zgodovinsko vlogo in cilje zveze komunistov, graditev samo-

upravne družbe in ZK, razvoj naše dežele, marksistični pogled na svet in metode ter oblike političnega dela. Še ta mesec se bodo v Kamniku začela predavanja za člane aktivna mladih komunistov, januarja pa bo seminar za vodstveni kader. V zimskih počitnicah bodo komunisti iz vrst prosvetnih delavcev na seminarju razpravljali o idejni nastopi pouka in o religiji.

Kamniški komunisti so pri razpravi o idejnopolitičnem izobraževanju sklenili, da bi se nekateri člani ZK iz kamniške občine udeležili tudi seminarjev na visoki šoli za politologijo, sociologijo in novinarstvo v Ljubljani. vig

20-letnica deklaracije človekovih pravic

Desetega decembra 1948. leta je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela in razglasila Splošno deklaracijo človekovih pravic. Po tem zgodovinskem dejanju je naročila vsem državam članicam, da priobčujejo besedilo deklaracije in da storijo vse za njeno pojasnjevanje predvsem v šolah in drugih vzgojnih ustanovah.

Včeraj je minilo dvajset let od tega pomembnega dogodka. In po dvajsetih letih se še vedno lahko vprašamo, koliko držav je v praksi uresničilo ali pa še uresničuje načela te deklaracije. Če bi danes primerjali le takratno ugotovitev, ki pravi, da so se vse države članice zavezale, da bodo zagotovile v sodelovanju z Združenim narodi splošno in resnično spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin z današnjo resničnostjo, potem smo lahko precej razočarani.

Z veseljem pa lahko zapišemo, da si je naša država ves ta čas resnično prizadevala za uresničitev vseh načel deklaracije. Pa ne le doma; s temi prizadevanji je bila ves čas in je še zglede tudi drugim državam v svetu.

Tone Kunčič — Oskar

V petek, 6. decembra, je nenadoma preminul v svojem domu v Želčah na Bledu znani družbenopolitični delavec in partizanski borec Tone Kunčič-Oskar, star komaj 51 let.

Že kot otrok številne kmečke družine je zgodaj okušal trdo življenje najemnega delavca. Ko je prišel čas, ni pomišljal, stopil je v vrste aktivnih borec za pravico in svobodo. Sprva je delal kot aktivist in tesen sodelavec prvoborcev z Bleda in okolice, nato pa je bil partizan. Vojsna vibra nj prizanesla Kunčičevi družini. Padli so trije otroci, starši so bili v nemških taboriščih.

Tudi po osvoboditvi je Tone Kunčič kljub hudim posledicam vojne do zadnjega dne vestno opravljal svoje številne družbeno-politične dolžnosti. Priljubljenega tovariša, soborca in prijatelja so na njegov zadnji poti pospremili številni znanci, prijatelji in soborci. J. R.

Minka, Anton in Milena Dežman. — Foto: F. Perdan

Oživitev mladinske organizacije v Stražišču

Konec minulega meseca je bila v Stražišču konferenca organizacije zveze mladine. Zasedanja seje udeležilo prek 250 mladih iz Stražišča in okoliških krajev.

Ne le udeležba, marveč tudi vrsta predlogov in misli, ki so jih mladi povedali na konferenci, kaže, da bo tokrat delo mladinske organizacije v Stražišču resnično zaživelo. Nedvomno so k temu veliko pripomogle krajevna skupnost in druge kra-

jevne družbenopolitične organizacije, ki so zadnja dva meseca veliko pomagale mladim pri ustvaritvi organizacije. Tako jim je krajevna skupnost uredila prostor, kupila revije in šahovnice in tako pripomogla, da bo v prihodnje lahko zaživelo tudi klubsko življenje.

Ceprav stražiški mladinci delajo organizirano šele dobri dva meseca, so že pripravili plesne vaje. Sklenili so tudi, da bodo pobirali članarino za krajevno organizaci-

jo SZDL in samoprispevek za novo pokopališče. Tako si bodo zaslužili nekaj denarja za druge oblike dela.

Na konferenci so govorili predvsem o klubskem življenju. V klubu nameravajo prirediti razna predavanja, športna in druga srečanja itd.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti so mladim na konferenci obljubili, da jim bodo pomagali v prihodnje na različnih delovnih področjih.

MISLITE

PRAVOČASNO

NA STANOVANJE!

Zato varčujte pri

KREDIT

Corenjski kreditni banki

ki vam odobri na podlagi privarčevanega denarja po 2% obrestni meri.

Poleg tega lahko pri ZREBANJU zadanete lep dobiček.

gko

Oživljanje tržiškega gospodarstva

Če smo v enem izmed poročil o gibanju tržiškega gospodarstva zapisali, da podatki niso preveč spodbudni, pa nam devetmesečni rezultati tržiških delovnih organizacij vlivajo optimizem.

V letošnjem polletju je tržiško gospodarstvo sicer doseglo napredek v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, vendar pričakovanja so žal ostala neizpolnjena. Kot rečeno, bistveno drugačna pa je situacija ob koncu letošnjih devetih mesecev. Celoletni načrt je predvideval 9,3-odstotno povečanje proizvodnje, devetmesečni podatki pa govore o 10,6-odstotnem povečanju. Iz tega lahko torej ugotovimo doseženo planirano in še celo več, planirana proizvodnja se je povečala. Kljub temu se tržiško gospodarstvo še vedno srečuje s pojavom povečanja terjatev, vendar je treba omeniti, da so se povečale tudi obveznosti do kupcev. Obveznosti do kupcev so bile v devetih mesecih za 41 odstotkov manjše kot terjatve. Omenjeni razlogi so vplivali na povečanje celotnega dohodka v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, in sicer za 8,7% več. Povečala so se tudi porabljena sredstva. Najbolj spodbudno je povečanje neto produkta za 7,4 odstotka, zlasti če vemo, da je bil neto produkt v polletju celo manjši kot v enakem lanskem obdobju.

Posamezne tržiške gospo-

darske organizacije so v prvih devetih mesecih dosegle naslednje rezultate: ZLIT 19,1% povečanje dohodka, Trio 13,6%, BPT 12,8%, Peko 1,6%, SGP Tržič 10,1%.

PLANIRAN MANJŠI IZVOZ

Izvojni rezultati tržiškega gospodarstva v devetih mesecih so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem manjši za 16,7 odstotka. Pozabiti pa ne gre dejstva, da so skoraj vse delovne organizacije ob začetku leta planirale manjši izvoz kot lani. Plan izvoza sta presegli le BPT in ZLIT, medtem ko ostala podjetja svojih letnih načrtov niso dosegla. Najbolj sta pod svojimi planskimi predvidevanji tovarna pil Triglav in tovarna usnja RÜNO. Od celotnega izvoza so tržiške delovne organizacije izvozile na konvertibilno tržišče 70,3 odstotka svojih izdelkov.

Načrti za letošnje leto so predvidevali povečanje števila zaposlenih v gospodarstvu za 3,8 odstotka, dejansko pa se je to število povečalo le za 3,2%. Sploh pa se tržiško gospodarstvo lahko pohvali z nizkim številom brezposelnih, če jih primerjamo z vsemi zaposlenimi. Tako je bilo ob koncu septembra le 2,1% brezposelnih. Število zaposlenih se je povečalo v gradbeništvu, trgovini, obrti in industriji, zmanjšalo pa v kmetijstvu, gozdarstvu in turizmu.

V. G.

Na Gorenjskem bo večji prispevek

V zvezi z nameravano razmejitev osnovne prispevne stopnje za zdravstveno zavarovanje je skupščina gorenjske komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev na ponedeljki seji razpravljala o odstotku prispevne stopnje, ki naj bi jo gorenjsko gospodarstvo plačevalo za zdravstveno zavarovanje v prihodnjem letu.

Odborniki so morali odločiti med tremi variantami. Dosedanja 5-odstotna prispevna stopnja ne zadošča za kritje vseh izdatkov, kar kažejo vsakoletne izgube v skladu zdravstvenega zavarovanja in pa izredni prispevek, ki ga zavarovanci plačujejo. Zato je izvršilni odbor predlagal skupščini, naj sprejme za 0,2 oziroma 0,3 odstotka višjo prispevno stopnjo. Z večjim odstotkom bi lahko na Gorenjskem zadržali v prihodnjem letu lahko raven zdravstvenega varstva kot letos, poslovno leto pa bi končali brez neprijetnih izgub in s tem bi nedvom-

no odpadel tudi nepriljubljeni izredni prispevek zavarovanca. Z večjo stopnjo bi si lahko vedno nelikvidni sklad privoščil tudi sredstva za rezervni sklad.

Med odborniki so nekateri nasprotovali povišanju, češ da bi s tem preveč obremenili gospodarstvo. Vendar pa je pri tem povišanju treba upoštevati preprosto dejstvo, da brez dobre zdravstvene službe tudi v gospodarstvu ne bi bilo večje produktivnosti. S tem bi nedvomno odpadli tudi vsi finančni problemi, s katerimi so se ukvarjali zdravstveni delavci vse od reforme naprej. Strokovna škoda naj bi bila tako odpravljena.

Skupščina je nato sprejela z večino 53-odstotno stopnjo osnovnega prispevka. S tem se bodo dohodki sklada povečali za 13 odstotkov ali na okoli 80 milijonov N din. V prihodnjih dneh naj bi o tem razpravljale in sklepale tudi gorenjske občinske skupščine.

L. M.

Stane Kavčič v Kamniku

Zaskrbljenost zaradi zaviranja izvoza

Med obiskom predsednika republiškega izvršnega sveta Staneta Kavčiča v Kamniku, prejšnji petek, je bilo tudi posvetovanje z gospodarstveniki in predstavniki družbenopolitičnih organizacij kamniške občine.

V uvodu je predsednik kamniške občinske skupščine Vinko Gobec seznanil udeležence posvetovanja s težavami in uspehi gospodarstva. Za kamniško gospodarstvo lahko v zadnjem času ugotovljamo vedno večje uspehe. Še lani je bilo več tovarn v precejšnjih gospodarskih težavah. Letos pa so kamniške delovne organizacije uspele povečati industrijsko proizvodnjo za 12 odstotkov, izvoz, ki je usmerjen povečini na konvertibilna področja, pa je večji za 40 odstotkov. Zastareli stroji in druga oprema zavirajo napredovanje gospodarstva in zato je odločitev kamniškega gospodarstva, da pospešeno vlagata sredstva v modernizacijo proizvodnje, prav gotovo umestna. Sedaj investirajo kar 140 din na prebivalca, kar je precej več kot slovensko in jugoslovansko povprečje.

Predsednik Stane Kavčič je odgovarjal tudi na vprašanja udeležencev posvetovanja in poudaril, da bo prispevek od poslovnega sklada kot instrument družbene rentabilnosti investicij moral še ostati. Seveda pa bo treba ločiti sredstva, ki jih je gospodarska organizacija sama ustvarila in vložila v modernizacijo, od tistih sredstev, ki so bila pridobljena s krediti ali kako drugače. Upoštevati pa je treba, da tako zbrana sredstva ostanejo v gospodarstvu.

Predstavniki kamniškega gospodarstva so izrazili zaskrbljenost nad administrativnim sistemom, ki zavira izvoz. Kamniška industrija, ki izvažala le na zahodna tržišča, zato ni dovolj stimulirana in ne dobi ustreznih deviznih kvot. Ravno zaradi tega dejstva bodo npr. v Stolu prisiljeni omejevati svoj izvoz, čeprav na tem področju dosegajo lepe uspehe. Kljub visokim carinam in strogo predpisani kvaliteti povečujejo svoj izvoz in bodo letos izvozili za okoli 1,5 milijona dolarjev.

Stane Kavčič je dejal, da je seznanjen z omenjenimi problemi in da si moramo vsi prizadevati za spremembo zunanjetrgovinskega režima. Gospodarstvo naj prek zbornic in javnega mnenja dokazuje slabosti sedanega sistema. Pričakujemo lahko, da bodo podjetja reagirala tako, da bodo omejevala svoj izvoz. Vendar potem bo že

prepozno, kajti ponovno osvajati izgubljena tržišča je dolgotrajen in težak posel.

Na zaključku posvetovanja s predstavniki kamniškega gospodarstva in družbenopo-

litičnih organizacij je predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič odgovarjal še na vprašanja s področja zdravstva in rudarstva.

Tomaž J.

Prejšnji petek se je v Kamniku mudil predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič in obiskal tudi tovarno Svilanit. Predstavniki omenjenega kolektiva, ki se je specializiral na proizvodnjo frotirnih kravat, so predsednika seznanili s težavami pri izvozu. Omenili pa so tudi, da so zadnje čase posvetili največ pozornosti modernizaciji zastarele strojne opreme. Tako bodo letos v Svilanitu namenili za investicije 280 milijonov S din, prihodnje leto pa okrog 400 milijonov S dinarjev. (vig) foto: F. Perdan

Brezbrižnost ali kaj?

V torek je bila sklicana seja skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje občin Kranj, Skofja Loka, Radovljica, Jesenice in Tržič. Vendar so se delegati razšli, ne da bi razpravljali o pomembnih vprašanih dnevnega reda, ker skupščina ni bila sklepna. Na dnevnem redu je bilo med drugim tudi sklepanje o poročilu o zaposlovanju in nezaposlenosti za čas od januarja do septembra letos in pa sklepanje o finančnem poročilu KZZ za isto obdobje.

Pri tem se postavlja vprašanje, ali so brezbrižni do problemov zaposlovanja odborniki skupščine ali pa je vzrok drugje. Vsekakor skupščina komunalne skupnosti za zaposlovanje ne bo zaživel, dokler bodo družbenopolitični in samoupravni organi, ki delujejo na področju gospodarskega programiranja v občinskih skupščinah, imeli tak odnos do problema zaposlovanja.

L. M.

Razstava Marijana Belca v galeriji v Mestni hiši Slikar pesimist

Most, star in dotrajan, se je porušil. Trhli tramovi razpadajo, leniva voda jih razjeda in polagoma vsrkava. Narava, bujna in zmagovita, počasi odstranja sledove človekovega dela. Zelenje sili od vsepovsod — iz blatnega rečnega dna, s položnih bregov, z leve in desne ovija škrbine nekdanjih pilotov. Vse bo požrla in zabrisala...

Toda ne! Tam zadaj raste nov objekt. Vidijo se že njegovi obrisi. Večji bo, bolj trden od starega. Betonski nosilci kipijo kvišku. Človek zopet obvladuje stihijo.

Pravkar opisani prizor je videti na eni izmed slik Marijana Belca, ki te dni razstavlja svoja platna v galeriji Mestne hiše v Kranju. Optimizem veje iz nje, zato je še posebej opazna. Za večino Belčevih del lahko rečemo, da so polne mrkosti in tesnobe razpoloženja. Le tu in tam kane vmes delček svetlega, preblisk upanja, ki kot zdravo jaboiko sredi gnilih plodov vnaša v likovne za-

pisce drobce optimizma. Obiskovalec slik lahko razbere avtorjevo razpoloženje ob ustvarjanju: zdaj je turoben in črnogled, drugič spet umirjeno trezen in le včasih igriv ter razpoložen, poln vere v bodočnost. Kadar se naveliča tihožitij, seže po motivih iz narave. Toda vsakič jih vidi nekoliko drugače. Prav to so glavne značilnosti Belčevega slikarskega opusa. Nekje je pripovednik, drugje lirik. Barve vedno nanaša hitro, a s prefinjenim okusom, sledeč trenutnemu navdihu in kot bi se bal, da mu zamisel ne uide. Ne prestando niha med abstrakcijo ter realizmom in ubira neko srednjo pot. O tem pravi sam takole: Čista abstraktna podoba je kot ptičje petje; poslušaj ga in si očaran, čeprav ga ne razumeš. Toda mnogo lepše je, če živalco tudi vidiš. Prav to skušam doseči. Vedno ponudim gledalcu nekoliko predmetnosti, delež, da se oprime nečesa stvarnega.

Belc ne zapada v šablontiranje. Njegova dela so raznolična, vsako pripoveduje svojo zgodbo, vendar vsako

po svoje. To raznoličnost doseže z menjavanjem zornih kotov, z upoštevanjem ali neupoštevanjem perspektive, s spreminjanjem barvnih tonov in seveda motiva. Če ponekod ne uspe povsem, če tu ali tam zapade v dekorativnost, to še ne predstavlja cenenosti. Kajti barve, sicer zaslužnjene v podobah različnih cvetlic, so v novejših delih že bolj svobodne, s svojo lastno vsebino. Očitno slikar ubira pravo smer, saj išče nova pota in samosvoje likovne rešitve. Upošteva joč, da je to njegova prva samostojna razstava, lahko pričakujemo, da bo v prihodnje storil še korak naprej.

I. G.

Akademija v Škofji Loki

Ob proslavi dneva republike, so člani mladinskega kulturno-umetniškega društva gimnazije Škofja Loka in godalni orkester glasbene šole priredili za občane svečano akademijo. Zlasti obilo priznanj je bila deležna skupina mladih igralcev iz gimnazije, ki je gostom predstavila odlomke iz tragedije Tugomer in iz Cankarjeve drame Hlapci.

Očiščene
in zmrznjene
morske ribe
v prodajalnah
Žvita
Kranj

● Za rojstno hišo dr. Franceta Prešerna skrbi oddelek za družbene službe pri občini Jesenice. Po njihovih podatkih v kratkem pričakujejo stotisočega gosta. Od leta 1964 hišo vzdržujejo sami. Najvažnejši vir dohodkov je vstopnina in prodaja razglednic.

● Jeseniška občinska knjižnica ima še pet vaških knjižnic. Skupno ima sedaj 27.521 knjig, ostale knjižnice pa skupno 16.552 knjig. V zadnjih treh letih so si v knjižnici sposodili okoli 119.000 knjig, v vaških knjižnicah pa okoli 37.000. Številke nedvomno kažejo, da se Jeseničani zelo zanimajo za branje knjig. Vendar pa knjižni fond ne narašča tako kot bi želeli. Tako je bilo leta 1965 kupljenih skupno 1751 knjig, lani pa samo 1216. Knjižnice si prizadevajo, da bi za prihodnje leto dobile za nakup knjig več denarja.

● Pred dnevi so učenci kranjske glasbene šole posneli dvajsetminutni spored za radijsko oddajo Iz naših glasbenih šol, ki bo na sporedu sredi decembra. To je že tretje letošnje snemanje. Spored so posneli gojenci iz oddelkov za klavir, violino in violončelo. — D. S.

● V sredo, 11. decembra ob 18. uri bo v fizikalni dvorani kranjske gimnazije predavala angleška lektorica Madeline Duff. — A. U.

● Kamniška knjižnica se je pred kratkim preselila v nove večje prostore, kjer je bila doslej glasbena šola. Knjižnica ima nekaj nad 13.000 knjig. Letos skoraj niso imeli denarja za nakup novih knjig zato je sindikalni svet občinske skupščine pozval vseh 42 podružnic naj po možnosti prispevajo za nakup novih knjig po 10.000 starih din. S tako nabranim denarjem, tega bo okoli 420.000 starih din, bodo lahko kupili kar precej knjig. Akcija občinskega sindikalnega sveta je vsekakor vredna posnemanja.

● V počastitev 50. obletnice smrti Ivana Cankarja so člani dramskega krožka jeseniške gimnazije pripravili recital z naslovom Cankar na obisku. Recital so pripravili člani dramskega krožka gimnazije in dva člana Čufarjevega gledališča pod vodstvom prof. Cirile Kodričeve.

● Odziv na razglas odbora za zbiranje denarja za odkup Finžgarjeve rojstne hiše je bil zelo dober. Po šolah so doslej zbrali 4 milijone 285 tisoč S din, v društvih, kolektivih in delovnih organizacijah 1 milijon 775 tisoč S din, druga javnost (posamezniki) pa je prispevala 473 tisoč S din. Takoj po izselitvi dosejanega lastnika bodo začeli popravljati hišo in urejati notranjost. Strošek cenijo na okrog 6 milijonov S din. Seveda pa to ni dovolj, saj je treba izplačati tudi prejšnjega lastnika zgradbe. Zato bodo kljub dodatnemu milijonu, ki ga je bil prispeval sklad kulturno-prosvetne dejavnosti občine Jesenice, z začetno akcijo zbiranja še nadaljevali. — B. B.

Gabrijel Mateveber svetuje Pojdite v naravo — dočakali boste visoko starost

V najožji škofjeloški ulici, ki se imenuje po partizanskem pesniku Blažu, je več manjših lokalov in delavnic raznih obrtnikov. Ko gremo z Mestnega trga proti kamnitemu mostu, zagledamo na desni strani ulice, nad ožjimi vrati izobesek, na katerem je narisana ura, na steni pa napis Gabrijel Mateveber — urar.

● ZMOTIL SEM SE

Vstopil sem. Pa ne zato, ker se mi je pokvarila ura, ampak bi rad nekoliko več zvedel o življenjski in urarski poti našega starega znanca.

Tako kot vedno je imel tudi danes na vrhu čela očala. Ko sem si mojstra vzemeli, koleščkov, kazalcev in drugega urarskega materiala doobra ogledal, se mi je v glavi že iztekal račun o njegovi starosti: dobrih šestdeset jih ima. Toda kasneje sem spoznal, da sem se po-

šteno zmotil, saj je zapisan v matični knjigi pod letnik 1886, in sicer v Železni Kapli na slovenskem Koroškem.

»Kaj bi pa vi radi?« Povedal sem mu brez ovinkov in nisem si še utegnil odpreti beležke, ko mi je začel pripovedovati svojo življenjsko in urarsko pot.

● SLAB SPOMIN NA STRICA

Tako kot vsi otroci sem tudi jaz premišljal, kaj bom postal. Vedno bolj me je zanimala tista skrivnostna naprava, ki ljudem meri čas. Že pri štirinajstih letih sem se odločil, da bom skrivnostnemu škratu pomagal, da bo lahko vedno tiktakal.

Steli smo leto 1900. Oče in stric — urar sta se domenila, da bom prišel k njemu na Madžarsko in se izučil za urarja. Toda leti, ki sem jih prebil pri stricu, sta mi ostali v slabem spominu, saj sem jemal v roko namesto pincet,

Ljudje

Demonstracija sile v Sredozemlju

Novice, da so ZDA usmerile del svojega ladjevja iz VI. flote v Crno morje, so zbudile v svetu veliko zanimanja, v sami Sovjetski zvezi pa so to ameriško odločitev označili kot »provokativni izpad«. Američani so sovjetske obtožbe zanikali in poudarili, da pomeni usmeritev šeste ameriške flote v Crno morje »rutinsko akcijo« in da so se takšnih »rutinskih« potovanj oprizemali že prej. Naš namen ni ocenjevati najnovejše ameriške odločitve, v pričujočem sestavku bomo skušali le pregledati razmerje pomorskih sil obeh svetovnih velesil v Sredozemskem morju.

Znano je, da ZDA že od leta 1956 nenehno patrolirajo s svojo šesto floto v Sredozemskem morju. Znani so tudi številni protesti zaradi prisotnosti pomorske flote svetovne velesile, ki ni mediteranska. Ko pa je Sovjetska zveza po lanskoletni izraelsko-arabski vojni zadržala svoje vojaške ladje v Sredozemlju, so prišla na površje nova vprašanja in ugibanja.

Vzroke za prisotnost sovjetskega ladjevja v Sredozemskem morju je treba prav gotovo iskati tudi v razvoju svetovnega položaja po zasedbi CSSR. Od letošnjega avgusta se je namreč politič-

ka Sovjetske zveze bistveno spremenila, zlasti če upoštevamo teorijo o pravičnosti sovjetske intervencije v vsaki socialistični državi.

Tako iz dejstva, da se na Sredozemlju srečujeta ameriška in sovjetska mornarica, prihajamo do novih ugotovitev. NATO namreč poudarja, da bi reagiral s silo, če bi SZ s svojim ladjevjem skušala ogroziti katerokoli sredozemsko deželo. Iz tega lahko razberemo, da bi severnoatlantski pakt interveniral tudi v državah, ki niso članice Nata. Na drugi strani SZ ravno tako poudarja svojo pravico do prisotnosti v Sredozemlju. List sovjetske armade Krasnaja zvezda med drugim opravičuje prihod sovjetskih ladij v Sredozemlje s trditvijo, da prisotnost ameriške šeste flote, ki je v Sredozemskem morju že od libanonske krize leta 1956, predstavlja nevarnost za mir. Sovjetski list nadalje ugotavlja, da pomenijo sovjetske ladje v Sredozemlju tudi zagotovilo miru v tem delu sveta.

Pustimo ob strani takšna ali drugačna opravičevanja demonstracije vojaške sile, saj sedanjí položaj v Sredozemlju res ne moremo imenovati drugače kot vračanje v čase hladne vojne — kot demonstracijo vojaške sile.

V začetku smo zapisali, da so se sovjetske ladje v Sre-

dozemlju pojavile ob lanski agresiji Izraela na arabske države. Takrat je bilo v tem prostoru kar 174 sovjetskih ladij, medtem ko danes njihovo število ocenjujejo na 52 — 10 podmornic, nosilko helikopterjev »Moskva«, dve križarki, 12 rušilcev, 3 minolovci, 4 amfibijske ladje in številne plovne enote za preskrbo. Celotna sovjetska pomorska flota ima danes okoli 20 križark, 409 podmornic, 120 rušilcev, 110 spremljevalnih fregat — skupaj 600.000 mož. Torej je sredozemsko sovjetsko ladjevje le majhen del celotne mornarice. Na drugi strani — ameriški oziroma atlantski, je razmerje sil precej močnejše, saj pridejo poleg VI. ameriške flote še mornarice Grčije, Italije, Francije in Španije. Sama šesta ameriška flota — številčno vzeto — ni večja od sovjetske eskadre na Mediteranu. Ima 50 ladij in 25.000 mornarjev. Glavna moč te flote sta dve letalonosilki z 200 letali in 2000 marincev.

Seveda ima sovjetska prisotnost tudi svoje slabe strani. Tu velja omeniti zlasti problem preskrbovanja sovjetskih ladij z gorivom in s hrano. Zato niso prizadevanja SZ, da bi si dobila kakšno preskrbovalno bazo v eni izmed arabskih dežel, prav nič čudna. Precej se je namreč pisalo, da naj bi SZ prevzela za svojo oskrbo alžirsko

luko Mers-El-Kebir in nekatere vesti so že govorile o sklenitvi sporazuma med SZ in Alžirijo. Alžirija je te vesti takoj zanikala, to pa še ne pomeni, da SZ ne želi več »čvrste baze« v Sredozemlju.

In kaj menijo predstavniki ZDA in atlantskega pakta o sovjetski prisotnosti v Sredozemlju? Večina komentatorjev meni, da sama vojaška moč sovjetskega ladjevja, zasidranega v Sredozemlju, še ne pomeni nevarnosti v vojnem pogledu, ker se to ladjevje, oddvojeno od baz v SZ, ne bi moglo dolgo obdržati. Zato gre bolj za politično sredstvo, ali kot je dejal Horacio Rivero, poveljnik junžega krila Nata: »... čeprav sovjetska eskadra na Mediteranu ni brez nevarnosti, pa je njena politična in psihološka moč večja kot vojaška. Število ladij ni toliko važno, zato ima prisotnost pretežno politični učinek.«

Na koncu lahko ugotovimo, da sedanje »paradiranje« ameriškega in sovjetskega ladjevja v Sredozemlju pomeni tudi precejšen udarec težnjam, da bi Sredozemlje postalo področje miru. Žal so se takšni načrti, pa čeprav v današnjem nemirnem svetu še tako potrebni in realni, morali umakniti interesom velikih sil ter njihovi demonstraciji sile. V. Guček

in dogodki

pitlic in drugega urarskega orodja, stričeve otroke. To mi ni bilo všeč in poprosil sem očeta, naj mi poišče drugo učno mesto. V naslednjih letih sem kot urarski vajenec in pomočnik spoznal Salzburg, München, Halein, Althafen in še nekatere druge kraje.

Po sedmih letih nošnje cuclice iz kraja v kraj, sem leto 1907. leta razvezal v mestu pod Lubnikom in je še sedaj nisem zavezal. Kot pomočnik sem delal šest let pri urarskem mojstru Francu Benedičiču in v tem času tako dobro spoznal svoje delo, da sem po prvi svetovni vojni odprl urarsko delavnico. V njej bom prihodnje leto praznoval petdeseto leto samostojnega dela.

● POPRAVLJAL SEM URE Z LESENIM OGRODJE

V tej dolgi dobi sem popravil več tisoč ur različnih znamk in vrst. Med njimi so bile prav vse vrste ročnih ur pa kuhinjskih in sobnih — različnih stilov. Večkrat sem dobil v popravilo tudi ure z lesenim ogrodjem. Te so sestavljali mojstri urarske umetnosti pred dvema ali tremi stoletji. Njegovo oko se je vedno razjasnilo, če mu je kaka stranka prinesla v popravilo uro z alabastrovimi stebrički ali drugimi

umetniško izdelanimi okraški. Se vedno veliko takih ur — umetnim krasi stanovanja Škofjeločanov, a malokatera še meri čas svojemu gospodarju.

Tudi njegovo delavnico krasijo več lepih urarskih izdelkov. Najbolj všeč mi je bila velika ura ob njegovi delovni mizi. Tako lepo je zazvonila pol dvanajstih, da bi jo rad poslušal vsak dan.

● POPOLNOMA SEM ZDRAV

Skoraj obvezno se mi je zdelo, da poprašam po njegovem zdravju. Zelo me je presenetil odgovor: »Vse še dela tako kot mora. Oči imam zdrave, noge me še pridno nosijo, roke so mirne,« potem pa je nadaljeval: »tudi z vami bo tako, če boste vsak dan posvetili vsaj eno uro sprehodu v naravo. Zelo

rad se sprehajam po stezicah in poteh bližnjih vzpetin in ravnin in uživam svež zrak. Tako »zdravljenje« priporočam tudi drugim, ki veliko sedijo, delajo v nezdravih prostorih, ali se ukvarjajo z natančnim delom. Veste, bolj prav bi bilo, da bi mladi in stari šli na sprehod v naravo, kot pa sedeli v zakajenih gostilnah.«

S. Jesenovec

»Se vedno, in zdrav,« pravi 82-letni Gabriel Mateveber. — Foto: S. Jesenovec

BEOGRAD, 6. decembra — Predsednik zvezne skupščine Milentije Popović je podelil nagrade AVNOJ Bogdanu Breclju, Francetu Bevku, Veliboru Gligoriću, Jovanu Djordjeviću, Edvardu Kardeľju, Slavku Janevskemu, Franu Kršiniću, Djordju Lazareviću, Milanu Lukoviću, Isidoru Papu, kolektivu Inštituta za koruzo v Zemunu ter ter studiu za risani film »Zagreb-film«.

RIM, 6. decembra — Zaradi uboja dveh dninarjev na Siciliji je bila v vsej Italiji stavka, v kateri je sodelovalo poldrug milijon delavcev in uslužbencev. Med nemiri je bilo ranjenih okoli 200 oseb.

WASHINGTON, 6. decembra — 21. decembra bodo poleteli okrog lune ameriški vesoljci z vesoljsko ladjo Apollo 8. Med poletom bodo vesoljci oddajali šest neposrednih televizijskih prenosov za gledalce na zemlji.

PARIZ, 6. decembra — Tu so se končali jugoslovansko-francoski gospodarski pogovori med članom zveznega izvršnega sveta Tomom Granfilom in člani francoske vlade.

ZAGREB, 7. decembra — S plenarno sejo se je končal šesti kongres hrvaških komunistov. Novo izvoljeni člani centralnega komiteja so na svoji prvi seji izvolili dr. Vladimira Bakarića za predsednika predsedstva CK ZKH.

WASHINGTON, 7. decembra — Novi ameriški predsednik Nixon je sklenil poslati na pariška mirovna pogajanja o Vietnamu svojega opazovalca. Medtem pa je v Pariz že dopotovala saigonska delegacija na mirovna pogajanja.

SPLIT, 7. decembra — Splitska ladjedelnica bo zgradila za pakistansko pomorsko družbo sodobne ladje s skupno tonažo 96.000 ton. Prvo ladjo bodo pakistanskemu naročniku izročili leta 1971.

MOSKVA, 8. decembra — V Kijevu so se končali dnevni pogovori med najvišjimi predstavniki SZ in CSSR. Na pogovorih sta obe strani izmenjali mnenja o nadaljnjem razvoju sodelovanja med obema partijama.

RIM, 8. decembra — Italijanska politična kriza, do katere je prišlo zaradi sklepa socialistov, da odklanjajo sodelovanje v koalicijski vladi, se bliža koncu. Delegacije krščanskih demokratov, socialistov in republikancev so doslele sporazum o ustanovitvi nove koalicijske vlade. Za mandatorja so predložili Mariana Rumorja.

O njem bi vam lahko pripovedoval zgodbe... »Zmajal je z glavo, kot da bi hotel reči, da za to ne bi bile dovolj niti najdrznejše besede. Prišla sta do telefonske celice in odprl je težka vrata. »Zdaj pa se moram, žal, posloviti od vas, Miss Selby, kajti pogovor bo precej dolgo trajal.« Z eno nogo je bil že v celici. »To snidenje je bilo prelepo — in bil sem ga zelo vesel.«

Smehljala se mu je. »Tudi jaz! Pozdravljeni, Mr. Rael.« Obrnila se je in v naslednjem trenutku že zavila v siransko ulico. Odločno se je otrsela misli na Petra in krenila spet proti pisarni Rowe'a in Spenderja. Tokrat je imela več sreče, kajti pisar jo je sprejel z vestjo, da je Mr. Rowe v pisarni. Prišel je pred nekaj minutami in bo takoj spet odšel,« je dejal. »Kako ste že rekli, da je vaše ime?«

»Miss Selby.«

Izgubil je skozi vrata in so takoj spet vrnili. »Mr. Rowe prosi.« Šla je za njim v majhno, neurejeno pisarno, kjer je za pisalno mizo sedel izžit in utrujen možki. Niti svojega mokrega čežnega

plašča še ni bil odložil. Vstal je in ji šel naproti. »Ah, da, Miss Selby. Bili ste že enkrat tu in prav žal mi je, da ste me zgrešili. Toda saj razumete — posli!« Pismo, ki ste ga prinesli, imam tu. Pokazal je na ovojnico, ki je ležala na Prosim sporočite Mr. Lesgardu, da se bom brez oklevanja takoj lotil zadeve in me opravičite pri njem, da sem vas tako dolgo zadrževal. Zelo nerodno mi je, da sem ravno tedaj, preden ste prišli, moral stran — oprostite mi!« Jane je smehljaje zmajala z glavo. »Mr. Lisgard zaradi tega ne bo hud. Trenutno nismo preveč obloženi z delom, poleg tega pa sem na ta način doživela zanimivo dogodivščino. Bila sem skoro očitveč roparskega napada — celo oboroženega roparskega napada.«

Strmel je vanjo. »Kaj pravite, roparski napad? Kje pa?«

»Ne daleč od tu. Izropali so draguljarno.« Povedala je v kratkem, kaj se je zgodilo, on pa se je ogorčen jezil zaradi takih razmer. »R-s je sramotno kaj takega, ali ni res? Človek se sprašuje, kaj pravzaprav policija počne kljub tolikim davkom, ki jih plačujemo.«

Vstala je, da bi odšla. »Prepričana sem, da stori, kar more. Seveda je težavno, ko ima opravke s takimi zločinskimi elementi.« »Sporočila bom takoj Mr. Lisgardu vaše naročilo.«

Spremil jo je do vrat. Hvala vam, Miss Selby, in lepo pozdravite Mr. Lisgarda. Na svidenje!«

Deževalo je huje in Jane je stopila v avtobus, ki jo je pripeljal v bližino Keen Courta. Med potjo je še smehljaje mislila na zatchlo in zaprašeno pisarno Mr. Roweja. Ko je nazadnje prispela na konec svoje včznje, je že legel mrak in cestne svetilke so pošiljale svojo motno luč skozi pajčolane megle, ki se je vlačila po ulicah. Prav oddahnila se je, ko je dosegla sivo poslopje v Keen Courtu. Prišla je do pisarniških vrat, ki pa so bila zaklenjena. Lisgarda so najbrž kam klicali, Carter pa se očitveno še ni vrnil. Odprla je z lastnim ključem, pržgala luč in se ravno pripravljala, da sleče plašč, ko je v šefovi sobi pozvonil telefon.

Takoj je odhitela tja, dvignila slušalko in slišala moški glas, ki je dejal: »Tu Mortimer Chark!«

Obstala je kot kamenit stember, vsa trda in nobene besede ni mogla spraviti iz sebe, nato se je spet oglasilo iz aparata: »Halo, Lisgard, ste tam?«

Čutila je, kako ji razbija v prsih srce. »Tu je Miss Selby. Mr. Lisgarda trenutno ni tu, Mr. Chark.« Tedaj je za seboj slišala tih šum in se okrenila.

Med vrati je stal Chesney Lisgard. Njegov obraz se je spremenil v smrtnobledo okamenelo masko.

8.

Precej dolgo je stal Lisgard kot okamenel pri vratih, potem pa se je približal. »Telefonski pogovor... je bil zame, kaj ne?« Ponudila mu je slušalko. »Da, za vas, Mr. Lisgard.«

Majhne potne kaplje so mu stale na čelu in z jezikom je obliznil osušene ustnice.

»Halo, tu je Lisgard!« Obrnil se je k nji. »Zaprte za seboj vrata, ko boste zapustili sobo!« Njegov glas je bil skoro rezek, ko ji je to ukazal. Vrnila se je v svojo sobo, medtem ko so se ji po glavi motala razna ugibanja. Iz ogledala nad kaminom je

strmel vanjo njen prešeni, bledi obraz.

Mortimer Chark!

Tresočih se kolen se je sedla na stol za svojo no mizo in skušala z svoje misli. Kakšna zveza neki obstajala med Lisdom in tem proslulim čincem?

Komaj se je s trudom nekoliko zbrala, je prišla sobo Lisgard. Glas se je komaj opazno tresel, je dejal: »Jane, mislim, greste za danes lahko mov. Na moji mizi tamle še štiri pisma, ki jih, prosim, oddajte spotoma na pošto.«

Šla je v njegovo sobo, v la z mize pisma in jih vrnila v svojo torbico. V njej je prišel za njo. Odprl je boječek, ki je stal poleg mizici, si obralje se pri cigaretah in vzdihnil. »Dane zvečer imam še mnogo del Jane. To je bil moj prijatelj, ki me je bil pri klical. Ze ves dan sem kal na to.«

»Mr. Chark?« Grlo ji je kot izsušeno.

Chesney Lisgard je narščil čelo. »Kako ste Jane? Chark? Kako pa dete do tega imena? Ne, ne, Clark se imenuje — Mortimer Clark, sošolca sva bila.

Obisk z juga

Novembra so imeli v planinskem domu Alpe-Adria na Mežaklji kaj nenavadnega gosta. Pozno zvečer je prišel. Ves upehan in premražen. Zaprhtal je s krili še nekajkrat, nato pa se je onemogel dal ujeti. Bil je podoben golobu, vendar ga je izdala plavalna kožica med prsti na nogah. Galeb je obiskal planine.

Gostinci so redkega gosta lepo sprejeli, napojili in mu postlali na peči. Zjutraj je bil že bolj živahen. Urno je znal zagrabit prst, če mu ga je kdo pomolil. Ker z morsko ptico niso imeli kaj početi na 1000 metrih nadmorske višine, so jo odpeljali v osnovno šolo na Bled. Direktor šole se je takoj zavzel za galeba. Nahranili so ga z ribami iz bližnje samopostrežbe. Pripravili so mu začasen dom, kjer naj bi počakal na priložnost, da se vrne domov na morje.

Direktor blejske osnovne šole je tudi razložil vsem, ki so si ogledovali nenavadnega gosta, kako je zašel tako daleč. Najbrž so galeba zgrabili močni zračni tokovi, ga odnesli visoko v zrak in ga izpustili šele nekje sredi naših planin.

Nenavadna zračna bitka

V bližini mesta Tarsusa v Turčiji so jato štokelj, ki so letele v Afriko, napadli orli. Vnela se je velika zračna bitka. V zraku je bilo več tisoč ptic. Zmagale so štoklje. Ubile so 50 orlov, ranjenih pa je bilo okoli 300. Tudi štoklje so imele žrtve: 16 jih je poginilo.

Taki spopadi spomladi in jeseni, ko se štoklje selijo, niso redki. Če se hoče tak spopad začeti nad kakim naseljem, ga skušajo prebivalci s streljanjem preprečiti tako, da streljajo na orle.

Potomci slavnih prednikov

V avstralskem mestu Sydneyu so ustanovili klub, v katerega se lahko vključijo le potomci ljudi, ki so leta 1788 stopili na to celino. Pri tem pa postavljajo še en pogoj — predniki so namreč morali v Evropi ali od kodor so se pač preselili, zagrešiti kako razbojništvo. Znano je namreč da so tega leta prepeljali v Avstralijo prve evropske kaznjence — bilo jih je 750.

V klub se je do sedaj včlanilo okoli 600 potomcev kaznjencev, prijave pa še vedno prihajajo.

Misliti morava malo na njegovo srce... Jaz grem naprej, ti pa prinesi ostale tri čez deset minut.

Veš, Gregor, preveč cenim tvoje prijateljstvo, da bi te upal povabiti na kosilo.

Miha Klinar: Mesta, ceste

Domov

III. DEL

»Nehmen Sie, bitte, Platz! Und vergessen Sie bin!« se cesar spreminja v »meščana«. »Ich ein Bürger, ein echter Bürger! Sogar ein bürgerlich selbst und meiner Habsburger Dynastie.« Čedalje večja »meščanska mrzlica«, za katero je spoznal, da cesarstvo drvi proti propadu. Že zdavnaj preoblikovati po angleškem vzoru v »ščanstvom, sam pa postati razsodnik nad strankarskimi prepri.

Nekdo mora biti nad vsemi, mar ne? Tudi profesor ne bo zanikal in se bo prav gotovo profesor se v celoti strinja.

Toda, ali ni nekaj podobnega menil tudi milijan, brat Franca Jožefa, Habsburžan, ki mehiškem prestolu »demokratičen« in se tak Juarezu, a ga je Juarez kljub temu tjal postar.

Ne, tale profesor ni noben Juarez. Ni nabit z vse mogočim znanjem in ugleden v navsezadnje samo njegov hlapec, ki ga bo povrh hlapec, če bo za rešitev cesarstva pred razsodnistvo.

S takimi mislimi opazuje profesorja, vse počasti in dviga v človeka, edinega človeka, nje vsa cesarska domovina, on sam in njegove ves stari habsburški rod.

Tako govori prav po profesorsko resnobno in mu zagotavlja, da ga bo postavil za prvega saj se je doslej med cesarskimi zaupniki in antanto in miru, ki je za prenovo cesarstva kruh, izkazal kot najbolj prizadeven in diplom in najbolj učinkovit.

»Sie, Herr Professor, Sie sind unsere cesar. Zato ni več daleč čas, ko ga bo povzdignila nistra in mu zaupal sestavo nove vlade, ki naj vodstvom izpeljala zgodovinsko preobrazbo kratičnem duhu, ki mu ne bo mogel niti ames ničesar dodati iz svojih pojmovanj.

Ze zdavnaj bi bilo vse to lahko urednjen Zduženih držav Amerike nekoliko bolj zaup

S R L E P

Osnutek zazidalnega načrta za »Dobe« — Bled (ZUB, november 1968) se javno razgrne za 30 dni.

Rok za predloge in pripombe poteče z dnem prenehanja razgrnitve osnutka zazidalnega načrta.

Osnutek zazidalnega načrta bo javno razgrnjen v avli Krajevnega urada Bled, cesta svobode 19, in sicer od 1/12 do 30/12-1968.

Stevilka: 350-20/64-3

Radovljica, dne 21/11-1968

Predsednik sveta
Jože Mali 1. r.

Občina Škofja Loka

207.

Na podlagi 81. člena statuta občine Škofja Loka (Uradni vestnik Gorenjske, št. 10-68/64) je skupščina občine Škofja Loka na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 20/11-1968 sprejela

O D L O K

o spremembah statuta občine Škofja Loka

1. člen

Spremeni se 9. člen statuta občine Škofja Loka (Uradni vestnik Gorenjske, št. 10-68/64) in se glasi:

Praznik občine Škofja Loka je 9. januar kot obletnica dražgoške bitke in poljanske vstaje, rešitve aktivistov osvobodilne fronte iz okupatorjevih zaporov ter množičnega odhoda v partizane v zimi leta 1941/42.

2. člen

Krajevne skupnosti lahko določijo krajevne praznike v svojih statutih.

3. člen

Ta odlok velja takoj po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Stevilka: 011-1/62

Škofja Loka, dne 20/11-1968

Predsednik
Zdravko Krvina 1. r.

208.

Na podlagi 13. in 20. člena zakona o oblikovanju in družbeni kontroli cen (Ur. list SFRJ št. 12/67), 2. točke odloka o natančnejših pogojih za ukrepe neposredne družbene kontrole cen za meso (Ur. list SRS št. 24/68) ter 81. člena statuta občine Škofja Loka je skupščina občine Škofja Loka na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 20/11-1968 sprejela

O D R E D B O

o oblikovanju cen za sveže meso v prodaji na drobno

1. člen

Cene svežega mesa v prodaji na drobno se oblikujejo na kalkulativni način, in v skladu z obstoječimi predpisi.

2. člen

Oblikovanje maloprodajnih cen za sveže meso nadzoruje ter izdaja soglasja k cenikom oddelek za gospodarstvo skupščine občine Škofja Loka.

3. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Stevilka: 010-09/68

Škofja Loka, dne 20/11-1968

Predsednik
Zdravko Krvina 1. r.

Občina Tržič

209.

Na osnovi 1. točke 133. člena Statuta občine Tržič (Uradni vestnik Gorenjske št. 8/68) je občinska skupščina Tržič na svoji 21. redni seji dne 5/11-1968 sprejela

O D L O K

o spremembi statuta občine Tržič

1. člen

2. odstavek 126. člena se spremeni tako, da se glasi: »Predlog, o katerem se glasuje na referendumu, je sprejet, če je glasovala zanj večina volilcev, ki so vpisani v volilnem imeniku.«

2. člen

176. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Temeljni občinski upravni organ se ustanovi in odpravi s posebnim odlokom občinske skupščine.«

3. člen

Dosedanji 177., 178., 179. in 180. čl. Statuta odpadejo.

4. člen

Odlok začne veljati po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Stevilka: 011-03/68-1

Tržič, dne 25/10-1968

Predsednik
Marjan Bizjak 1. r.

Razpisna komisija pri delovni skupnosti Šolskega centra za kovinsko in avtomehansko stroko v Škofji Loki

razpisuje

prosto delovno mesto

predmetnega učitelja

za pouk strokovnih predmetov.

Poleg splošnih pogojev mora imeti kandidat:

— dokončano I. stopnjo strojne ali elektro fakultete;
— 5 let prakse v poučevanju na podobnih šolah.

Kandidati naj oddajo prošnje z diplomom in življenjepisom v roku 15 dni po objavi razpisa na naslov Šolskega centra.

Nastop službe 1. 1. 1969.

RAZPISNA KOMISIJA PRI ZAVODU
ŽIČNICE VITRANC V KRANJSKI GORI

razpisuje delovno mesto

direktorja Zavoda

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev določenih z zakonom izpolnjevati še enega od naslednjih pogojev:

Popolna srednja šola (5-letna praksa, od tega 2 leti v vodenju manjšega podjetja) ali nepopolna srednja šola, 10 let prakse, od tega 2 leti v vodenju manjšega podjetja.

Kandidati morajo priložiti ponudbi overjeno dokazilo o izobrazbi, potrdilo o dosedanji zaposlitvi s kratkim življenjepisom in potrdilo o nekaznovanju. Stanovanja ni na voljo.

Kandidati naj svoje ponudbe pošljejo na naslov RAZPISNA KOMISIJA PRI ZAVODU ŽIČNICE VITRANC v Kranjski gori v roku 15 dni po objavi razpisa.

Razpisna komisija
zavoda Žičnice Vitranc

RESTAVRACIJA
PRI KOLODVORU
v Kranju sprejme:

1 KV kuharja
-ico,
1 čistilko

Pogoji:

pod 1 — kvalificiran kuhar-ica z najmanj 5 let prakse v restavracijski kuhinji,

pod 2 — nekvalificirana delavka, starost najmanj 18 let.

Nastop dela po dogovoru. Delovno razmerje za nedoločen čas. Samsko stanovanje zagotovljeno. Prijave sprejema restavracija Pri kolodvoru v Kranju.

KOMITE
OBČINSKE KONFERENCE
ZKS KRANJ
Kranj, Trg revolucije 4

razpisuje

prosti delovni mesti

1. administrativna moč
2. računovodja (-kinja)

Pogoji:

pod 1 — srednja strokovna izobrazba, obvladanje stenografije in strojepisja (Ib)
pod 2 — srednja strokovna izobrazba, znanje splošnih statističnih poslov in vsaj deloma strojepisja.

Posebni pogoj za obe razpisani mesti je članstvo v Zvezi komunistov.

Osební dohodek po dogovoru. Ponudbe s kratkim življenjepisom, opisom ev. dosedanjih zaposlitev in z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati (-ke) pošljejo na gornji naslov v desetih dneh po objavi.

J E L O V I C A

LESNA INDUSTRIJA ŠKOFJA LOKA

namerava zaradi povečanega proizvodnega programa, sprejeti v delovno razmerje

večje število novih sodelavcev, v starosti nad 15let

Za vključevanje novih sodelavcev sprejema vlogo za zaposlitev splošni oddelek podjetja v mesecu decembru.

Kandidati bodo lahko nastopili čelo v letu 1969.

Kandidati bodo o sklepu pisмено obveščeni.

Iz zgodovine železarstva v Kamni Gorici (11)

SE NEKAJ OBICAJEV

Ze v prejšnjem nadaljevanju sem pisal o običajih, ki so bili za Kamno gorico najbolj značilni. Danes pa pogledimo na kratko še nekatere druge, ki se jih spominjam iz svojih mladih let in so nekateri vsaj delno še zdaj ohranjeni.

Se danes je ohranjen običaj, da na dan vseh svetnikov po avemariji začne zvoniti z vsemi zvonovi, ki vabijo farane k molitvi za njihove umrle. Moški še danes opravljajo to tradicionalno molitev hodeč po boštu. Po stari navadi se zberejo pod Policami in ko začne zvoniti, gredo po gozdnih stezah, ven iz gozda pa pridejo pri lipniškem mostu. Najstarejši med njimi moli rožni venec.

Številni so bili včasih velikonočni običaji. Na veliko soboto so žene in dekleta nosile v posebnih, nalašč za to narejenih, lepo pobarvanih in okrašenih jerbasih jedila k žegnju. Jerbasi so bili pokriti z zelo lepimi prtji. Po končanem žeganju so jerbase spet naložile na glavo in od-

hitele domov. Jerbasa na glavi med potjo domov z rokami niso smele držati. Tista od deklet, ki je z velikonočnimi dobrotami v jerbasu prva prišla na vas — tako so verovali — se bo tudi prva omožila. Ta običaj se je ohranil še do danes le, da k žegnju ne nosijo več v tako lepih jerbasih, ampak kar v torbica. Včasih je zgodilo tudi to, da pri kakšni hiši niso imeli dovolj jedil za v jerbasa, pa so vanj naložile še nekaj polen, da je bil poln; velika nesreča pa je bila, če je katera takšen jerbasa med potjo zvrnila in pokazala vso vsebino...

Za veliko noč so vedno pripravili **pirhe**, s katerimi so valjali in bližali, še bolj razširjena pa je bila navada **pirhe sekati**. Navadno so dali otroci pirhe sekati starejšim, ki so nalašč za to, da so otroke razveselili, pripravili nekaj krajcarjev. Če je pri sekanju krjajcar ostal v pirhu, je otrok pih zgubil, če pa je tisti, ki je sekal, »falil«, je otrok dobil krajcar in še pih je ostal njegov. Starejši, ki so sekali, so gledali, da so

večkrat »falili«, da so zadeli le roko, v kateri je otrok držal pih, saj so s tem le razveseljevali otroke. Fantje in dekleta pa so s pirhi navadno štručali.

Fantje in moške so o veliki noči tudi **fucali** s krajcarji; najprej so vsi bližali k nekemu cilju, potem pa je tisti, katerega krajcar je bil najbližji, vse krajcarje zagnal v zrak. Tisti, ki so bili na tleh obrnjeni na dogovorjeno stran, so bili potem njegovi, ostale je metal drugi in tako naprej.

Značilna kamnogoriška navada je, da so na veliko noč in tudi še na velikonočni ponedeljek popoldne starši naredili otrokom doma **punkne**: v lepo rutico so jim zavili potico, meso, pih in jabolko. S to bogato malico so otroci potem tekli skozi vas in se nekje v bližini zbrali, najprej pomalicali, potem pa se igrali razne igre.

V Kamni gorici smo poznali tudi zanimiv običaj, ko so na velikonočni ponedeljek šli fantje in moške, žene in dekleta v **Jemavs** (v Emavs). Ta **Jemavs** je bil na Spodnji Lipnici, kjer sta bili dve gostilni. Prva ni bila tako postrežljiva, zato so šli vanjo le tisti, ki v drugi niso do-

bili prostora. Prvo gostilno so imenovali **Ječeva**. Druga gostilna je bila zelo stara in znana po dobri postrežbi in dobri kapljici, zato so jo ljudje napolnili do zadnjega kottička. Ob tem naj omenim, da je bil na Gorenjskem po gostilnah zelo star običaj, da so v velikonočnih praznikih dajali ženam in dekletom **pirhe**, možem in fantom pa **cigare** — tistim seveda, ki so jih v teh dneh obiskali. Tudi v omenjeni gostilni na Spodnji Lipnici, kamor so hodili v **Jemavs**, so vsi dobili pih ali cigaro. To gostilno so pred več kot sto leti imenovali **pri Gregorju**, pozneje so jo preimenovali **pri Alenču**, danes, ko je na Lipnici le ena gostilna, pa jo imenujejo s pravim hišnim priimkom, ki se je tod obdržal že več kot sto let, to je **pri Muleju**. Ta gostilna je do danes ohranila dobro in solidno postrežbo.

Jože Varl st.

(Naprej prihodnjic)

PRIPIS UREDNIŠTVA:

»Hoja v Emavs«, ki jo za Kamno gorico omenja Jože Varl, sodi med običaje, za katere v slovenski etnograf-

ski literaturi ni ravno veliko podatkov, predvsem pa ni razlage. Dr. Niko Kuret ga omenja v prvi knjigi Praznične leta Slovencev (Celje 1965, str. 260). Pravi, da te šege ljudje prav do začetka vojne niso opuščali, potem pa opisuje, kako je bila ta hoja v Emavs videti v posameznih slovenskih krajih, za katere obstajajo podatki. Z Gorenjske opisuje to šego iz Tržiča in iz Zelenikov. Tržičani so npr. hodili v Emavs v okoliške gostilne, ki so imele na ta dan vse polno gostov; posebno pa je moral zaročenec ta dan peljati svojo izvoljenko v gostilno in jo tam posaditi na častno mesto »pod špegu«. Nazadnje pa Kuret pravi: »Škoda, da o tej šegi ne vemo kaj več.« — Morda naši bralci vejo kaj o tem? Poznate v vašem kraju to zanimivo velikonočno šego? Kam ste hodili, kako je bilo, kako ste se zabavali? Kakšna so bila pravila? Če o tem kaj veste, vas prosimo, da to sporočite na uredništvo Glasa, za rubriko Gorenjski kraji in ljudje. Vaše prispevke bomo objavili. at

razcestja

na

184

dass ich ein Kaiser eigentlich immer Rebell gegen den Kaiser war, das ist die Geschichte des Kaisers Maximilian I. Er war ein Kaiser, der sich gegen den Kaiser aufrebelte. Er war ein Kaiser, der sich gegen den Kaiser aufrebelte.

najbrž tudi gospodinja z njim.

mehiški cesar Maksimilian hotel postati na avstrijski uporniškemu vojski pred zid. revolucionar! Čeprav je bil v svojega prvega kralja potrebno in ko-

pa ga z besedami katerega gradj upornika cesarska dinastija,

mu profesorju cesarjevo človeka v cesarstvu, pač častne sprave z vojno potreben kakor vojsko najbolj spreten

Hoffnung,« govori svojega prvega ministra pod profesorjevim vodstvom v novem demokraciji prezident Wilson

že bi bil prezident do Habsburškega

cesarstva in Habsburžanov, zlasti do njega, Karla, ki je pravo nasprotje svojih okorelih predhodnikov, ki niso nikoli razumeli časa in demokratičnih ljudskih težej avstrijskih narodov, marveč mislili samo nase, vsak s svojo sebičnostjo.

»Ist es so oder nicht?«

To vprašanje je za profesorja Lammascha prava muka. Pritrđiti cesarju bi bila prava predrznost, ki bi se mu lahko maščevala. Navadnim smrtnikom ni dovoljeno, da bi sodili s človeškimi merili pripadnike cesarske hiše razen s hvalo, nikoli pa na tak način, kakor jih sedaj sodi cesar in jih imenuje z okoreleži, sebičniki, pustolovci, umazanci, degeneriranci, ki jih cesar Karl sovraži in zaničuje. Zaničuje vse, ne samo svojega predhodnika Franca Jožefa in nadvojvodo Franca Ferdinanda, bivšega, v Sarajevu ustreljenega prestolonaslednika, marveč tudi svojega očeta nadvojvodo Otona, po vsem cesarstvu znanega prešuštnika, ki ni nehal siliti za ženskami niti potem, ko si je pri neki pecestnici nakopal umazano bolezen...

Pa saj to profesor sam ve?

»Nein!« zadene profesorja vprašujoč pogled, nič manj mučen, kakor je mučno cesarjevo vprašanje, na katero profesor ne more odgovoriti, a mu zopet ni treba, ker cesar ne čaka na profesorjev odgovor, marveč nadaljuje s pripovedovanjem, kako mu je bil oče že kot otroku odvraten in kako ga je že kot otrok sovražil.

Tega morda profesor ne more razumeti, a naj pomisli samo to, kako bi mu bilo pri srcu, ko bi imel takega očeta, ki bi varal mamo, kakor je varal njegov oče nadvojvoda Oton nadvojvodinjo, cesarjevo mater, ne samo z damami iz dvorskih krogov, marveč si je jemal tudi najbolj razpite ženske, kakršne so vlačuge na dunajskih ulicah ali budimpeštanskih in drugih bordelih.

Prasec, pravi prasec je bil! Ni poznal zakonske zvestobe, kakor jo pozna on, Karl, ki bi si nikoli ne drznil prevarati svoje soproge, cesarice Cite, ki jo ljubi in ki mu skoro sleherno leto rodi princa. Nikoli bi ji ne mogel prizadejati take bolečine, kakršno je morala trpeti njegova mati, ko je bila nekoč z nadvojvodo na lovu v kranjskih hribih in čakala na nadvojvodo v nekem, cesar ne ve, v čigavem gradu, kdaj se bo vrnil z lova iz bohinjskih hribov. Niti slutila ni, da mož ne lovi samo divjadi, marveč da mu je v tistih hribih zadišala neka majerica in ga zamikala, da bi spoznal, kako ljubijo preproste dekletke. Vzel si jo je, spočel z njo otroka, ki ga seveda potem ni hotel priznati, kakor ni priznal nobenega, ki je na podoben način prijoval na svet, ker mu nobenega ni bilo treba priznati.

Saj profesor razume, ne?

Zopet vprašanje, na katero profesor ne more odgovoriti razen z mučnim sramežljivim molkom, čeprav ve, kaj cesar misli, a sam noče misliti o tem in skuša sleherno besedo pozabiti. Pozabiti, čim jo sliši, da bi je kdaj kasneje ne povedal v svoji ožji družbi, v kateri se navadno vselej najde kdo, ki ne zna biti tiho in ki hote ali nehote poskrbi, da se to ali ono naglo razve, dokler ne pride na ušesa tistim, ki skube, da človek, ki si je drznil raznašati umazane

govorice o ljudeh iz cesarske hiše, dobi plačilo v ječi, za kar skrbe žandarji, o katerih pravkar pripoveduje cesar in ki so si jih že tolikokrat priklicale nadse nesrečnice, neznane ljubice-enodnevnice, dokler o razmerju z nadvojvodo Otonom niso pozabile v ječi ali kje drugje.

Tudi tista bohinjska majerica, ki ni znala molčati in ki je svojo nezakonsko revše krstila celo s Karlom, s habsburškim imenom, in ki ni odnehala niti pred žandarji in sodniki, je dobila svoje. Proglasili so jo za noro in jo zaprli v norišnico.

To je bil edini primer, za katerega je zvedela nadvojvodinja, cesar Karl pa je vedel še za več takih »skokov« svojega očeta.

»Deswegen hasse ich ihn,« vnovič izpoveduje sovraštvo do nadvojvode Otona, ki ne zasluži, da ga je cesar Karl sploh kdaj klical z besedo oče.

In vendar je bil nadvojvoda Oton boljši kakor očetov, v Sarajevu umorjeni prestolonaslednik Franc Ferdinand ali njun stric cesar Franc Jožef. Boljši zato, ker je Oton preziral dvor, aristokracijo, habsburško tradicijo, prusovstvo in pruski militarizem, s katerim je nemški cesar Viljem okužil pokojnega cesarja, a še bolj nadvojvodo prestolonaslednika, da sta oba postala pijana od gesel.

ZENTRALISIEREN

BESIEGEN

UNTERWERFEN

HERRSCHEN

in s temi gesli pripeljala cesarstvo do te vojne in v ta, žalostni in nesrečni položaj.

In ali se ne zdi profesorju, da je okužba s takimi gesli hujša in nevarnejša kakor sifilis, ki je razžrl in razkrajal nadvojvodo Otona do blaznosti. Ta je razžrl in umoril samo Otona, a pruski »sifilis«, s katerim je nemški cesar okužil Franca Jožefa, je načel cesarstvo, habsburško cesarstvo, in mu preti z razkrojem, če ne najdemo zdravila.

Samo okoreli in častihlepni norec, kakršen je bil pokojni cesar, je lahko nasedel veliki pustolovščini, v kakršno ga je zapeljal bivši »bratovski dedni sovražnik« s severa, iz Berlina.

»Der arme alte Narr...«

On, cesar Karl, ni mogel pokojnega cesarja nikoli spoštovati.

Zanj je bil cesar Franc Jožef

nepoboljšljivi politični analfabet, ki ga skoro sedem desetletij vladanja na habsburškem prestolu ni ničesar naučilo

starec, ki je videl vso svojo veličino v svoji starokopitno neokusni francojeffovski bradi, ki naj bi poudarjala njegovo cesarsko osebnost in prikrla resnično revščino njegove brezosebne osebnosti, padajoče zdaj pod ta, zdaj pod oni vpliv, kakor naj bi njegova večna dragonska uniforma, ki jo je samo v času cesarskih lovov zamenjal z lovsko obleko, poudarjala njegovo vojaško moč in sposobnost, ki jo je preizkušal v zatiranju revolucij, pa tudi v vojnah, le da v teh brez uspeha, čeprav bi se rad zapisal v zgodovino tudi kot velika vojskovodja in osvajalec

Gore pozimi

Statistika zadnjih let nam kaže, da so gore pozimi vedno bolj obiskane. Ne le alpinisti, med obiskovalci je vedno več tudi planincev. Vsak, kdor je imel priliko stopiti na kateri koli vrh v zimskem času, ve, da so doživetja mnogo lepša in gore mi-kavnejše!

Pri tem ne smemo pozabiti na mnoge nevarnosti, s katerimi se pri vzponih srečujemo.

Prvi zapadli sneg le navidezno pokrije celotni teren. Hribolazenje v takem je zelo nevarno, posebno še na strmih pobočjih in skalnih krušljivih obronkih. Ob padcu ne najdemo prave opore, temveč dobimo le še pospešek. Če so količine novega snega večje, je veliko nevarnosti plazov. Zato se v vsakem primeru izognimo takemu področju. Če pa nimamo nobene druge možnosti, se moramo gibati po obronkih gozda ali ob steni. Tu je plazovitost manj verjetna. Gladkih strmih pobočij se moramo v novem in mehkelem snegu izogniti, kajti tu ne pomaga nobena tehnika. Gibanje v takem terenu je nevarno le v uležanem in zmrznjenem snegu. Vendar pa moramo tudi v tem primeru upoštevati pravila da se vzpenjamo le vertikalno, paziti moramo na vsaj 15 m medsebojne razdalje, v strmejšem terenu pa moramo biti pravezani na pomožno varovalno vrstico; primerna je tudi lavinska vrstica, cepin in dereze.

Analize gorskih nesreč kažejo slabo znanje pravil. V največ primerih so bila usodna komaj sto-metrski pobočja. Opozoriti moramo tudi na napore. Ti so nekajkrat večji in težji od letnih. Izčrpanost je bila mnogokrat vzrok nesrečam v gorah. Tudi hitre vremenske spremembe — veter, ineteži, megla, sprememba temperature — so lahko usodne.

Poti so v zimi drugačne in v več primerih paljejo druge, kot jih poznamo poleti. Markacij ni, razen nekaj v Triglavskem pogorju. Preden se odločimo za zimsko turo, moramo preveriti svoje sposobnosti. Poznati moramo marsikaj, imeti pravilno obutev, obleko, hrano in dobro opremo. Podrobnejše podatke o zimskem hribolazenju in snežnih razmerah lahko dobite vsak četrtek ob 19. uri na PD Kranj!

F E

Pomehkuženi Kranjci

Pod takim naslovom (Pomehkuženi Američani) je pokojni Kennedy napisal široko razpravo o zdravstvenem stanju ameriške mladine. Ugotovil je, da je udobnost tako pomehkužila mestnega človeka, da že resno ogroža njegovo zdravje, zlasti pa njegov razvoj in prihodnost.

Cepprav se mi še ne moremo primerjati s standardom in udobnostmi ameriškega mestnega človeka, pa žal ta nezaželena spremljevalka kot nujno zlo vsega današnjega napredka nesluteno prodira tudi k nam.

Naj zadostuje le nekaj števil, ki jih je ugotovil Zavod za zdravstveno varstvo v Kranju. Pregledali so 6100 otrok. Od tega jih je bilo 1672 z nepravilno telesno držo, 383 slabo razvitih, 732 z deformacijami prsnega koša, 1472 z večjimi ali blažjimi oblikami ploskih nog, 2500 s slabimi zobmi, vsak deseti s skrivljeno hrbtnico, 725 slabo hranjenih ipd. Anketa je tudi ugotovila, da imamo zaradi nezadostne higijene zlasti tam, kjer se zbirajo otroci — šole, vrtilice, menze — pa tudi doma, kjer se na primer reže sveže meso na isti deski kot kruh itd., vse preveč črevesnih in drugih virusnih obolenj. Potrebno bi bilo zagotoviti redne preglede, uvesti obvezna cepljenja proti nekaterim boleznim kot na primer za ošpice, oslovski kašelj, tetanus, zagotoviti boljšo higieno na javnih mestih in podobno. Seveda je tu najprej vprašanje denarja.

Zato je zanimivejša analiza oziroma zdravstveno stanje naše mladine v tistih primerih, kjer bi morali starši in drugi brez velikih težav in v denarja omogočiti otroku več zraka, sonca, zdrave hrane in podobno. Ni malo primerov, ko otrok pride iz šole, da se usede pred te-

levizor in tam v slabem, zakajenem in zatohlen zraku preživi ure in ure. Niti dvo-rišče ga ne mika. Namesto, da bi vsaj ob nedeljah šel na sprehod ali daljši izlet, potuje s starši z avtom. Namesto, da bi jedel čimveč črnega, trdega kruha, svežega sadja in podobno, kot je bilo včasih, ima danes dosti belih žemelj, konzerviranih kompotov, slaščic in take hrane, ki ima premalo vitaminov. Namesto, da bi se jeseni malo utrjeval v hladnejšem zraku, ima takoj »bundo«, zimske čevlje in rokavice. Namesto, da bi se več umival z mrzlo vodo, ima vedno na voljo toplo. In tako naprej.

Toplo stanovanje in kopalnica, avto, televizija, obleke, nov način konzervirane hrane in podobno, je sicer napredek, ki nam omogoča prijetnejše življenje. Vendar je potrebno ob tem iskati možnosti, da se vsaj mlademu človeku zagotovi tudi ustreznno gibanje na zraku.

Skratka, zlo, ki ga prinaša s seboj naš celotni ekonomski razvoj, nas lahko samo spodbuja. Ne smemo pa podcenjevati zdravja, zlasti mladega človeka, ki ga je današnji čas prehitro odmaknil od prirode, sonca, zraka, vode in odpornosti, ki jo je nekoč tam črpal v boju za svoj obstoj.

K. M.

Posnemanja vredna odločitev Elektrotehničnega podjetja

Predavanje o novih prometnih predpisih

Pred kratkim je Avto-moto društvo Kranj v Elektrotehničnem podjetju v Kranju pripravilo za voznike motornih vozil predavanje o novih prometnih predpisih, najbolj pogostih vzrokih prometnih nesreč itd. Pobudo za to predavanje je dala uprava Elektrotehničnega podjetja. Zanj so se odločili, ker imajo v podjetju veliko voznikov motornih vozil. Ker njihovi delavci vsak dan popravljajo različne električne aparate po domovih, so tako med najbolj pogostimi uporabniki cest.

Pobuda Elektrotehničnega podjetja v Kranju je nedvomno zanimiva in vredna pohvale. Kot so nam povedali v Avto-moto društvu v Kranju, je menda to prvo podjetje v Sloveniji, ki se je odločilo, da predvsem starejše voznike motornih vozil seznanijo o novih prometnih predpisih in nekaterih drugih posebnostih današnje motorizacije.

Ker statistike o prometnih nesrečah in prekrških kažejo, da je med prizadetimi precej-

šen del starih voznikov motornih vozil (tistih, ki so dobili vozniška dovoljenja že pred leti), so se v Avto-moto društvu v Kranju odločili, da bodo prihodnje leto imeli več takih predavanj. Predavanja bodo brezplačna, njihova izvedba pa bo odvisna predvsem od dobre volje oziroma zanimanja delovnih organizacij zanje. Razen tega pa bo Avto-moto društvo pripravilo podobna predavanja tudi za voznike motornih vozil, ki niso zaposleni v delovnih organizacijah, oziroma v delovnih organizacijah ni toliko zaposlenih, da bi zanje lahko pripravili predavanje.

Cepprav tovrstna predavanja pri nas še niso postala vsakdanja praksa, bi bilo vsekakor prav, da bi odločitev Elektrotehničnega podjetja v Kranju posnemala tudi druga podjetja. Preskus znanja, ki ga je Avto-moto društvo naredilo z vsemi udeleženci predavanja, je namreč pokazal, da je predavanje precej pripomoglo k boljšemu poznavanju novjših prometnih predpisov.

A. Z.

V Mojstrani

Poudarek na razvoju turizma

Jakob Smolej, upokojenec in kmet z Dovjega, je bil prvi predsednik občine Dovje-Mojstrana 1945. leta. Po 23 letih so ga ponovno izvolili za predsednika sveta krajevne skupnosti, ki zajema področje nekdanje občine. Pogovoru se je pridružil tudi Ivo

Simič, predsednik turističnega društva Mojstrana.

Tovarišu Smoleju sem postavil naslednje vprašanje:

Kdaj je bilo težje predsedniku občine (danes svetu krajevne skupnosti), po vojni ali danes?

Kateri so bili prvi ukrepi in naloge ljudske oblasti 1945. leta?

»Po osvoboditvi je bilo zelo težko. Nekateri so zamažali čekali svoje iz zaporov, taborišč in partizanov. Občina je bila brez denarja. Zbirali smo živila in perilo. Ne moremo primerjati nekdanje in sedanje težave. Vsekakor je danes lažje predsedniku kot po vojni. Moram pa reči, da so takoj po vojni ljudje rajši sodelovali v vseh akcijah kot danes.«

Katere naloge vas čakajo na področju turizma?

(Odgovarjata Simič in Smolej) »Okrog 15. decembra bomo izročili novo žičnico namenu. Pri izsekavanju, planiranju, montaži in drugih pomembnih delih je s prostovoljnimi delom pomagalo blizu 120 vaščanov in večkrat tudi 200 učencev osnovne šole. Tudi lastniki zemljišč so pokazali razumevanje za tovrstni turistični objekt in niso zahtevali nobene odškodnine. Žičnica vlečnica, bo v eni uri lahko prepeljala 700 smučar-

jev 650 m visoko (z višinsko razliko 160 metrov). Zdaj, ko bo žičnica, bo tudi več gostov. Rezultati se že kažejo: celotna zmogljivost hotela Triglav (70 gostov) in »Sonja Marinkovič« (60 gostov) je za zimsko sezono že oddana (od 20. decembra naprej).

Gradnja mostu prek Save je naša naslednja naloga (in občine). Za most se zanimajo občani in turistični delavci. Poleg novega mostu bomo ob Savi uredili tudi kamp. Delati bomo pričeli spomladi.

S sodelovanjem občinske skupščine bomo verjetno v bližnji prihodnosti rekonstruirali cesto v dolino Vrat. Vsi ti objekti bodo znatno pospešili razvoj turizma na našem področju.«

O katerih problemih boste še razpravljali na svetu krajevne skupnosti?

»Zima je! V slabem vremenu avtobusi zamujajo. Potrebno bi ustrezajočo avtobusno postajo; na mrazu je težko čakati. Pravzaprav pa sem šele te dni prevzel dolžnost predsednika sveta krajevne skupnosti in se še nisem dobro seznanil z delom, ki čaka krajevno skupnost, je končal naš razgovor Jakob Smolej, novi predsednik sveta krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana.

J. V.d.c

Jakob Smolej

Pojasnjen vlom v gostilno Črnivec Vlomilca sedita v avstrijskih zaporih

V noči od 26. na 27. avgust je neznanec vlomil v gostilno Črnivec. Znano gostilno vodi Francka Molej, stavba pa stoji tik ob cesti Kranj—Radovljica.

Ko je zjutraj gostilničarka stopila v kuhinjo, je opazila, da je ponoči nekdo iskal v njeni gostilni hrano ali morda še kaj drugega. Vlomilec je lahko nemoteno preiskoval, saj ni ponoči v stavbi nikogar. Iz hladilnika v kuhinji je pobral več živil, s štedilnika pa pečenko. Brez juhe ni pojedine, zato je vzel še večji lonc juhe z zajemalko in drugim priborom vred. Mimogrede je pobral še nekaj kozarcev kumaric in nekaj zaseke.

Vlomilec, ki se založi s hrano prav gotovo nima urejene družine, so sklepal preiskovalci, ko so prihiteli na gostilničarkino prijavo. Ugotovili so, da je vlomilec imel pomočnika in da sta vlomila v gostilno kaj preprosto. Na zadnjih vratih sta razbila steklo in odprla vrata s ključem, ki je tičal v vratih na notranji strani.

Pri natančnejšem pregledovanju prostorov so ugotovili, da sta vlomilca v točilnici nasilno odprla predal. Drugi, zaklenjeni predal z denarjem pa sta prezrla. Vzela sta več zavojčkov cigaret, nekaj čokolade in napolitank. Pod točilno mizo sta našla nekaj steklenic piva in jih prav tako priložila plenu. Vsa živila kot so kasneje ugotovili, sta vlomilca odnesla v nahrbtnikih. Lonec z juho in pekač, v katerem je bila pečenka, so kasneje našli na bližnji njivi, prazna seveda.

Gostilničarka je prijavila tudi vlom v shrambo, od koder naj bi vlomilca odnesla 45 kilogramov sladkorja, klobase in še nekaj drugih živil ter 2.800.000 starih dinarjev, ki naj bi bili skriti v shrambi.

Zaloga ukradenih živil, ki sta jo vlomilca vzela, je preiskovalce prepričala, da imajo opravka z ljudmi, ki spe zdaj tu, zdaj drugje. Osumili so Franca Bohinca, rojenega 1931, delavca, in Ladota Gorca, oba doma iz Leš pri Trzinu.

Bohinca so kriminalisti že poznali, saj je preživel skoraj vso mladost po zaporih (vsega skupaj kakih deset let). Kaznovan je bil pogosto zaradi vlomnih tatvin, predvsem v planinske koč. Pogosto se je skrival v okolici Trzinu. Tudi tokrat ni bil doma, pač pa se je skupaj z Gorcem že dlje skrival. Z bratom se je bil sprl in odšel z doma že 22. avgusta. Bratu je vzel gumijaste škornje, kupljene v Avstriji; takšne sledi pa so (odtisi podplatov) preiskovalci našli tudi na kraju vloma.

Takoj po vladu sta ilegalno prestopila jugoslovansko-avstrijsko mejo. Hotela sta priti v Nemčijo. Po vsej poti, kajti nista potovala kot pošteni državljanji, pač pa po skritih gozdnih poteh, sta vlamljala v planinske koč in se preživljala s tem, kar sta tam našla. Do Nemčije nista prišla, v Salzburgu ju je prijel avstrijska policija. Pri zaslišanju sta priznala tudi vlom v gostilno Črnivec, vendar trdita, da o kakem denarju v shrambi ne vesta ničesar. O tem, ali sta bila v shrambi in kje je denar, če je bil tam, bo dokončno ugotovilo sodišče. Razprave na sodišču pa ne bo še tako kmalu, saj morata Bohinc in Gorec odsejati v Avstriji še kazni, ki jima jo je naložilo, zaradi vlomov v planinske koč, avstrijsko sodišče.

L. M.

Nesreče v zadnjih dneh

● V vasi Bukovica nad Škofjo Loko sta v soboto popoldne trčila tovornjak, ki ga je vozil Anton Trojar, in pa osebni avtomobil, voznik Rado Furlan. Nesreča se je pri-

petila, ko je voznik tovornjaka nenadoma zavozil na levo stran ceste in s tem zaprl pot nasproti vožečemu avtomobilu. Pri trčenju je nastalo na vozilih za okoli 6000 N din škode.

Graščič iz Ljubljane. Nesreča se je pripetila na cesti prvega reda v Naklem. Nihče ni bil ranjen, na vozilu pa je za 8000 N din škode.

● V Bistrici pri Naklem se je v ponedeljek popoldne pripetila prometna nesreča vozniku osebnega avtomobila Janku Pogačniku iz Zg. Besnice. Zaradi prehitre vožnje na rahlo zasneženi cesti je avtomobil zaneslo na levo stran ceste, kjer se je prevrnil na streho. Voznik je bil laže ranjen, škode na avtomobilu pa je za 2000 N din.

L. M.

● Na cesti tretjega reda v Podgori sta v soboto popoldne v nepreglednem ovinku trčila tovornjak podjetja Murka Lesce, vozil ga je Blaž Graščič, in pa dostavni avtomobil, voznik Mihael Sajovic. Tovornjak je vozil po sredini ceste. Škode ja za 6000 N din. Sopotnik v dostavnem avtomobilu je bil laže ranjen.

● Okoli četrte ure zjutraj je v nedeljo nenadoma stopil na cesto pred osebni avtomobil Vinko Gradišar iz Sebenj pri Trzinu. Voznik avtomobila Jože Sitar se trčenju ni mogel izogniti in je pešca podr. Huje ranjenega so odpeljali v bolnišnico. Nesreča se je pripetila na cesti JLA v Trzinu. Na avtomobilu je za okoli 3000 N din škode.

● Zaradi poledenele ceste in neprimerne hitrosti je v nedeljo zjutraj zaneslo v občestno ograjo osebni avtomobil, ki ga je vozil Vladimir

Starine mikajo zmikavte

V bližini križišča cest Grad—Senturška gora se odcepi proti proti Stiški vasi cesta. V bližini stoji na majhni jasi kapelica sv. Antona. Do nedavna je v kapelici stal še kip omenjenega svetnika, star okoli tri sto let. Kak meter visok lesen kip pa je nenadoma izginil.

Kapelico so oskrbovali Vrhovnikovi iz Apna II pri Cerkljah. Oskrbovanje kapelice je pri tej hiši že tradicionalno, saj skrbi zanjo že četrti rod. Ko sta zakonca Vrhovnik šla 8. novembra mimo, je kip še bil v kapelici, šest dni kasneje pa je izginil. Po vsej verjetnosti je zamikal kakega prepukovalca s starinami. Do kapelice je bilo kaj lahko priti, tudi vanjo, saj je bila pred njo samo nizka lesena ograja. Zakonca Vrhovnik sta preiskala vso okolico, če bi morda našla kje omenjeno statuo, saj je bilo možno, da bi ga nepridiprav zavlekel kam v grmovje. Vendar za kipom ni bilo sledu. Tatvino, kajti nedvomno gre za tatvino kipa zgodovinske vrednosti, sta prijavila postaji milice.

Opis lesenega kipa je takle: je meter visok, prebarvan z rjavo barvo, ima zeleno ogrinjalo, okoli pasu pa vrvico bele barve. Obrvi ima temne, je brez trepalnic. Na eni roki, verjetno desni, manjkajo trije prsti, odlomljeni pri prvem členku. V desni roki drži palico, na kateri je privezan zvonec.

Ker gre za tatvino zgodovinske vrednosti, naj vsak, ki bi kaj vedel o tem kipu, pismeno ali ustno sporoči upravi javne varnosti v Kranju ali pa postaji milice v Cerkljah.

L. M.

Novo
na
trzišču

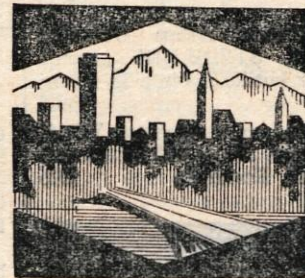
ČRPALKA
OKOVJE

Koristniki oljnih peči
Ne trudite se s pretakanjem olja za vašo peč, raje se poslužite oljne črpalke OKOVJE, ki jih izdeluje Okovje Kamna Gorica. Garancija 6 mesecev. Lahko jih dobite v vseh trgovinah

Fantek je utonil

Tragično se je končal nedeljski obisk Resmanovih iz Ljubljane pri znanjih v Javorniških Rovtih. Petletni Marko Resman je šel popoldne z domačim šestletnim sinom k majhnemu ribniku. Pri igri pa je Marko padel v 150 cm globoko vodo. Šestletni Boštjan je tekel povedat domov, kaj se je zgodilo. Ko so Marka potegnili iz vode, je še kazal znake življenja, dali so mu prvo pomoč, vendar pa je med prevozom v jeseniško bolnišnico umrl.

IX. NOVOLETNI SEJEM

V KRANJU
15.—26 XII. 1968

Hujša nesreča pri Vodovodnem stolpu v Kranju

Na Oldhamski cesti v Kranju se je v torek okoli desete ure dopoldne pripetila hujša prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Marjan Močnik iz Britofa pri Kranju je vozil od semaforjev proti kovačnici. Nenadoma je skočil na cesto pred avtomobil petletni Vojko Kesič. Voznik je zaviral, da bi se trčenju izognil. Vendar je dečka vozilo zadelo, avtomobil pa je zaradi poledenele ceste zaneslo na pločnik, kjer je zbil še Amalijo Turk, ki je peljala svojo triletno hčerko Ireno. Vse tri — Vojka in Amalijo Turk ter hčerko, ki je le laže ranjena — so prepeljali s hudimi poškodbami v ljubljansko bolnišnico.

Zahvala

Ob nenadni in boleči izgubi našega ata in starega ata

Janeza Kimovca Pikovega ata iz Utika

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za darovane vence in cvetje, g. župniku za ganljiv govor ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala tudi Kimovčevi Cilki, dobrih sosedom, ki so nam stali ob strani v težkih urah. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči Pikovi

Utik, 4. 12. 1968

Prodaj

Prodaj suha DRVA. Po želji razlagam in dostavljam na dom. Senično 15, Tržič

5903

Prodaj bukova DRVA in 150 kg težkega PRAŠICA. Zg. Besnica 21

5904

Prodaj dobro ohranjeno HARMONIKO hohner. Kranj, Delavska cesta 19. Ogled dopoldan, soba 326

5905

Prodaj PLETILNE STROJE. Ogled vsak dan od 15. do 19. ure. Kranj, Smledniška c. 58

5906

Zaradi odhoda v tujino ugodno prodaj nerabljeno dnevno OPRAVO. Komjenovič, Brezje 76, gostišče Dobriča, Brezje

5907

Prodaj KIMPEŽ. Velesovo 14, Cerklje

5908

Prodaj delovnega VOLA. Bašelj 3, Preddvor

5909

Prodaj PRAŠICA za zakol in enega 9 tednov starega. Vovk, Hlebce 14, Lesce.

5910

Prodaj KRAVO, devet mesecev brejo, ki bo drugič letela. Ljubno 78, Podnart

5911

PEČ na olje, skoraj novo, ugodno prodaj zaradi selitve (Westen Ekvator). Ogled vsak dan od 15. — 18. ure. Zavrl, Kranj, 31. divizije 46

5912

Oddaj KRAVO v rejo, ki ima 7 l mleka na dan ali prodaj. Kokrica 1, Kranj

5913

Prodaj dva PRAŠICA za zakol. Bašelj 32, Preddvor

5914

Prodaj dobro ohranjen desni ŠTEDILNIK gorenje brez kotlička. Čirče 38, Kranj

5915

Prodaj delovnega VOLA, težkega 500 — 600 kg. Nasovče 27, Kočevje 5916

Motorna vozila

Kupim PRIKOLIČO za osebni avto fiat. Naslov v oglasnem oddelku

5918

Prodaj FIAT 850, letnik 1967 v odličnem stanju. Erjavec, Park restavracija, Kranj

5919

Prodaj VW KOMBI s kešonom, menjam tudi za osebni avto ali LES (PLOHI). Ovsenik, Jezerska cesta 108/c, Kranj

5920

Prodaj karamboliran osebni avto FIAT 750, letnik 1966 po zelo ugodni ceni. Naslov v oglasnem oddelku

5921

Kupim

Kupim fergusonove BRANE, PLUG, KOSILNICO. Naslov v oglasnem oddelku

5922

Zaposlitve

UPOKOJENKA sprejme kakršnokoli zaposlitev v popoldanskih urah. Zna šivati. Naslov v oglasnem oddelku

5923

Iščem kakršnokoli zaposlitev na Jesenicah. (dokončna os. šola in 3 gimnazije). Naslov v oglasnem oddelku

5924

Stanovanja

Mlada intelektualka išče neopremljeno SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Po možnosti s posebnim vhom. Ponudbe poslati pod »neopremljena«

5925

Za silvestrovanje iščemo dober TRIO ali ansambel. Naslov v oglasnem oddelku

5926

Kino**Kranj CENTER**

11. decembra amer. barv. CS film TOBRUK ob 16., 18. in 20. uri

12. decembra amer. barv. CS film TOBRUK ob 16., 18. in 20. uri

13. decembra amer. barv. CS film TOBRUK ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

11. decembra angl. barv. CS film ZLOMLJENA KRILA ob 16. in 19. uri

12. decembra angl. barv. CS film ZLOMLJENA KRILA ob 16. in 19. uri

13. decembra amer.-angl. barv. CS film KARTUM ob 15.30 in 18. uri

Kamnik DOM

11. decembra jugosl. barv. film POLDNE ob 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

11. decembra nemški film SMRTNI ŽARKI DR. MABUSSEA ob 19. uri

12. decembra nemški film SMRTNI ŽARKI DR. MABUSSEA ob 18. uri

Škofja Loka SORA

11. decembra nemški film PLACANA LJUBEZEN ob 18. in 20. uri

12. decembra franc.-italij.-špan. barv. CS film MOZ IZ CARIGRADA ob 20. uri

13. decembra franc.-italij.-špan. barv. CS film MOZ IZ CARIGRADA ob 18. in 20. uri

Radovljica

11. decembra angl. barv. film SAMO DVAKRAT ŽIVIMO ob 17.30 in 20. uri

12. decembra amer. barv. film STOJ STRELJAM ob 20. uri

13. decembra angl. barv. film OTHELLO ob 20. uri

Jesenice RADIO

11. decembra italij. barv. CS film CLOVEK, PONOS, MASČEVANJE

12. decembra amer. barv. film SIERA CARIBA

13. decembra jugosl. barv. film KRVAVA MAKEDONSKA SVATBA

Jesenice PLAVŽ

11. decembra amer. barv. film SIERA CARIBA

12.-13. decembra amer. barv. film OPERACIJA GROM

Dovje-Mojstrana

12. decembra amer. barv. CS film NASILJE V JERICHU

Kranjska gora

12. decembra italij. barv. CS film CLOVEK, PONOS, MASČEVANJE

Prešernovo gledališče v Kranju

SREDA — 11. decembra, ob 19.30: Proslava ob obletnici smrti Ivana Cankarja »LJU-DJE, POSLUŠAJTE ME...« VSTOP PROST

CETRTEK — 12. decembra, ob 19.30 za abonma PREMIERSKI in IZVEN V. Shakespeare: HAMLET — zaradi tehničnih razlogov bo predstava na Primskovem. Gostuje SNG iz Ljubljane

PETEK — 13. decembra, ob 15.30 za abonma DIJASKI I in II, ob 19.30 za abonma KOLEKTIVI I in II W. Shakespeare: HAMLET, zaradi tehničnih razlogov je predstava na Primskovem. Gostuje SNG iz Ljubljane.

Pri večernih predstavah bo vozil avtobus izpred Prešernovega gledališča na predstavo na Primskovo.

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ko-roška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju: 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni-na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števk 0,40 N din — Inozemstvo 16,00 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Obiščite v Beljaku**ESPRESSO-CAFE ROSSIELLO**

Villach — Beljak, Hauptplatz 19

PRODAJA ČOKOLADE, SLAŠČIC IN ŽGANIH PIJAČ

Obiščite DANCING V HOTELU JEZERO BOHINJ BAR

igra kvartet pod vodstvom Julije Pascu

odprt vsak dan (razen ponedeljka) od 21. ure dalje.

Izkoristite prijetno vožnjo po novi cesti Bled—Bohinj

Ljubiteljem knjig — knjige v dar!

Pri nakupu knjig v vrednosti 20 N din boste prejeli še eno knjigo. Pri nakupu nad 50 N din pa dve knjigi.

Izredna ugodnost, ki jo velja izkoristiti od 14. novembra do 31. decembra 1968.

OBIŠČITE NAS!

Mladinska knjiga Kranj

POTROŠNIKI KRANJA!

Obiščite novo prodajalno prehranbenega blaga v nebotičniku. Solidno vas bomo postregli s prehranbenim blagom v izvirnem pakiranju, kupili boste

lahko vse vrste delikatesnega blaga, kruh, mleko ter express kavo.

Prodajalna je odprta dnevno od 7. do 19. ure, v nedeljah pa od 8. do 11. ure.

Za nakup se priporoča Mercator prodajalna v Kranju.

KOMPAS

VAS VABI

NA

Kranj izlet**v Trbiž**

V SOBOTO

14. in 21. 12. 1968

odhod ob 9. uri zjutraj izpred poslovalnice, povratek popoldne.

PRIJAVE

do zasedbe mest v avtobusu.

Informacije
Kompas Kranj
tel. 21-431

Silvestrovanje

DOM PARTIZANA
V STRAZISČU
IGRAJO
Veseli Kranjčani

REZERVACIJA
v gostilni Benedik
telefon 22-888

Kranjski plavalci in vaterpolisti se že pripravljajo na novo sezono

Plavalke najmarljivejše in najboljše

Kranjske plavalke in plavalci ter vaterpolisti se že več kot mesec dni pripravljajo za novo sezono. Za zdaj so njihov cilj zimska prvenstva v plavanju, ki bodo na sporedu januarja in februarja. Zaradi velikih uspehov jugoslovanskih plavalk in vaterpolistov na letošnji olimpiadi so se člani kranjskega Triglava še z večjim poletom začeli pripravljati na novo sezono, ki jim bo po vsej priliki prinesla še večje uspehe kot sezona 1968. Ze prvi nastop v tekmovanju mestnih reprezentanc Kranja in Raven je prinesel dobre rezultate. Posebno se je odlikovala Lidija Švarc, ki nam je dejala naslednje:

»Veliko sem mislila na Meksiko. Zaradi določenih objektivnih in subjektivnih vzrokov moja največja želja ni bila izpolnjena. Sedaj treniram tako intenzivno kot doslej še nikdar. Zelim se čimbolj približati rezultatom Djurdjice Bjedov. Imam šele petnajst let in mislim, da bom lahko nastopila na prihodnjih olimpijskih igrah v Münchnu.«

Poleg Švarčeve pa so v minuli sezoni dosegle največje dosežke še Breda Pečjak in Judita Mandelc. Ta trojka bo predstavljala v novi sezoni udarno moč kluba. Erika

Križaj, Rebeka, Porenta, Boni Pajntnar in Alenka Kraljič se že v minulih sezonah s svojimi rezultati opozorile, da se bodo lahko razvile v kvalitetne plavalke. Več pa pričakujejo tudi od starejših

Anka Colnar-Košnik — trener kranjskih plavalk je nedvomno najzaslužnejša za uspehe kranjskega plavalnega kolektiva v letošnji plavalni sezoni. Foto: F. Perdan

plavalk: Jelke Jančar, Branke Mihelič, Nuške Virnik in Marjetke Smid. Plavalke trenirajo pod vodstvom Anke Colnar-Košnik petkrat tedensko.

Za novo sezono pa se pridno pripravljajo tudi plavalci. Ekipe je znatno pomlajena. Sašo Košnik, Andrej Slavec, Brane Milovanovič in Bojan Grošelj so bili najuspešnejši plavalci v pretekli sezoni. Vsi imenovani pa bodo sestavljali jedro moške ekipe Triglava tudi v novi tekmovalni sezoni.

Hkrati s plavalci pa so začeli s pripravami tudi vaterpolisti. Njihova želja je, da bi se čimprej uvrstili v prvo zvezno ligo. Iz JLA se je vrnil Franc Nadižar, ki bo predstavljal znatno okrepitev za ekipo. Ponovno pa sta začela trenirati tudi Janez Nadižar in Milan Klemenčič, ki sta doslej samo plavala. Zaradi boleznih verjetno ne bo nastopil Jože Rebolj. Zelo neresna pa sta v pripravah Viktor Mohorič in Vinko Sorli, oba talentirana tekmovalca.

Trener ima na voljo za novo sezono naslednje igralce: Franc Rebolj, Franc Finžgar, Slavko Zupanc, Borut Chvatal, Viktor Mohorič, Darko Torkar, Jože Velikanj, Iztok Brezec, Milan Košnik, Peter Brinovec, Tomo Balderman, Vinko Sorli, Vojko Podveršek, Rajko Judež, Franc in Janez Nadižar, Jože Rebolj, Matjaž Kodek, Milan Klemenčič in Lado Stružnik.

Resni trening in želja, da z rezultati zadovolje vse prijatelje plavalnega športa v Kranju, so zagotovili, da bodo plavalci in plavalke Triglava predstavljali resnega kandidata za naslov najboljših plavalne ekipe v Jugoslaviji. P. Didič

Gostovanje športnikov - invalidov na Koroškem

Invalidi, člani športnega društva Borec iz Kranja, so zelo aktivni in nastopajo tako doma kot v tujini na mnogih tekmovanjih.

Pred kratkim so v Beljaku nastopili na tradicionalnem mednarodnem tekmovanju kegljači, ki so osvojili prvo in tretje mesto. Rezultati: 1. Borec II 1939 kegljev, 2. Beljak 1906, 3. Borec I 1847, 4. Celovec 1798.

Hokejska sezona v polnem razmahu

Preteklo soboto in nedeljo se je nadaljevalo tekmovanje v zvezni hokejski ligi. Ekipe večkratnega državnega prvaka — Jesenice — je premagala s 10:0 beograjskega Partizana, Kranjska gora pa je izgubila s Partizanom 1:7. Doslej so Jeseničani odigrali tri tekme in seveda pobrali ves izkupiček. Nekoliko slabše gre mladim igralcem Kranjske gore, ki so od šestih tekem le eno dobili.

Med moštvami na lestvici sta doslej neporaženi le Jesenice in Medveščak iz Zagreba. V vodstvu so Zagrebčani z 11 točkami in šestimi odigranimi tekmami. Jesenice pa so trenutno na četrtem mestu, Kranjska gora pa na šestem.

Jutri, 12. decembra, se bodo Jesenice pomerile doma z novincem v ligi z ljubljansko Slavijo. J. Javornik

Smučarske novice

V Gozd-Martuljku bo v petek redni letni občni zbor zveze smučarskih učiteljev Slovenije in organizacije smučarskih trenerjev SRS. Na tem občnem zboru bodo ustanovili skupno republiško organizacijo učiteljev in trenerjev smučanja Slovenije.

V St. Moritz v Švico je v nedeljo odpotovala skupina osemih najboljših skakalcev, ki bodo trenirali pod vodstvom zveznega trenerja Lojzeta Gorjanca do vključno 15. decembra. Na trening so odšli naslednji skakalci: Ludvik Zajc, Peter Štefancič, Marjan Mesec, Vinko Bogataj, Stanko Smolej, Janez Jurman, Branko Dolhar in Oto Giacometti. V nedeljo pa bodo nastopili na prvi večji mednarodni tekmi, kjer bodo nastopili poleg naših skakalcev še Italijani, Avstrijci, Zahodni Nemci, Francozi in Švicarji.

V petek, 13. decembra se bo začel na Pokljuki drugi skupni trening najboljših tekačev, ki bo trajal do 24. decembra. Vmes pa bodo imeli tudi dve pregledni tekmi. Prva uradna meritev sil pa bo v nedeljo, 22. decembra, na Pokljuki.

Na Pokljuko so prišli tudi na trening najboljši tekači in tekmovalci v klasični kombinaciji s Koroške. Na treningu bodo teden dni.

Iz Cervinije so se vrnil alpski tekmovalci Jesenic, ki so vadili predvsem smuk v tem znanem italijanskem smučišču. Ob koncu treninga so imeli še pregledno tekmovanje, na katerem pa je bil najboljši Mirko Klinar. Vsak tekmovalac je prevozil na tem treningu več kot 350 km. S trenerjem kluba Cirilom Pračkom so bili na treningu naslednji tekmovalci: M. Klinar, Marolt, Pesjak, Štravs, Pogačnik, Leskošek, Stare in Svetina.

V nedeljo, 15. decembra bo v Planici na 65-metrski skakalnici meddruštveno tekmovanje za člane in mladince. Nastopili bodo vsi najboljši mladinci, poleg tega pa tudi drugi člani državne reprezentance, ki niso odšli na trening v Švico. J. Javornik

Oživiljeno delo TVD Partizan Škofja Loka

Minuli četrtek zvečer je TVD Partizan Škofja Loka priredilo občni zbor, prvi v zadnjih štirih letih. Škofjeloški športni delavci so se zbrali, da bi oživilo delo te ustanove, ki že lep čas obstaja samo na papirju, saj je njena dejavnost konec leta 1964 povsem zamrla.

Mrtvilo na področju telesne kulture, ki Škofji Loka ne more biti v ponos, se je začelo z osamosvojitvijo posameznih športnih sekcij (smučarji, košarkarji, nogometarji). Pokroviteljstvo nad njimi so namreč prevzele delovne organizacije in podjetja, kar je spričo dotedanje pomanjkanja sredstev pomenilo velik napredek. Rezultati seveda niso izostali — spomnimo se samo naglega vzpona košarkarskega kluba Kroj in uspešnih nastopov smučarjev Transturista. Do tedaj vse lepo in prav. Toda kaj se je zgodilo s telovadno sekcijo, katere osnovna dejavnost ni bil tekmovalni šport, ampak splošna telesna vzgoja? Delo v njej je naglo zamrlo. Ne bi naštevati vseh objektivnih in subjektivnih vzrokov, ki so botrovali temu. Dejstvo je, da odrasla mladičina ni imela možnosti redne telesne vadbe. Telovadnico so za svojo upo-

rabo prevzele šole, vsem drugim pa je bil vstop vanjo onemogočen. Mladji so lahko zahajali kvečjemu še v lokale, ki jih v mestu ne manjka. Tudi protesti staršev in rekreacije željnih starejših občanov do nedavna niso dosti zalegli. Zagotovili so si podporo občinske skupščine in občinske zveze za telesno kulturo. K sodelovanju so pritegnili več vodnikov in jeseni začeli delati. Ze sedaj telovadne ure obiskuje 40 članov in 28 pionirjev. V kratkem bodo začeli vaditi še mladinci in člani, veliko zanimanje za rekreativno dejavnost pa vlada tudi med ostalimi občani obeh spolov.

Začasni pripravljalni odbor je na nedavnem občnem zboru določil bodoče osnovne dejavnosti Partizana. To so splošna telovadna vzgoja, orodna telovadba in različni tečaji. Iz svoje srede je izvolil petčlanski upravni odbor, ki mora čim prej urediti vse probleme okrog prevzema telovadnice, njene opreme, sredstev za vzdrževanje in drugega. Letna članarina bo odslej znašala 600 starih dinarjev. Ločani, s svojim sodelovanjem podprite oživiljanje osnovnega telesnega vzgojnega društva v občini! I. G.

Namizni tenis v Dupljah

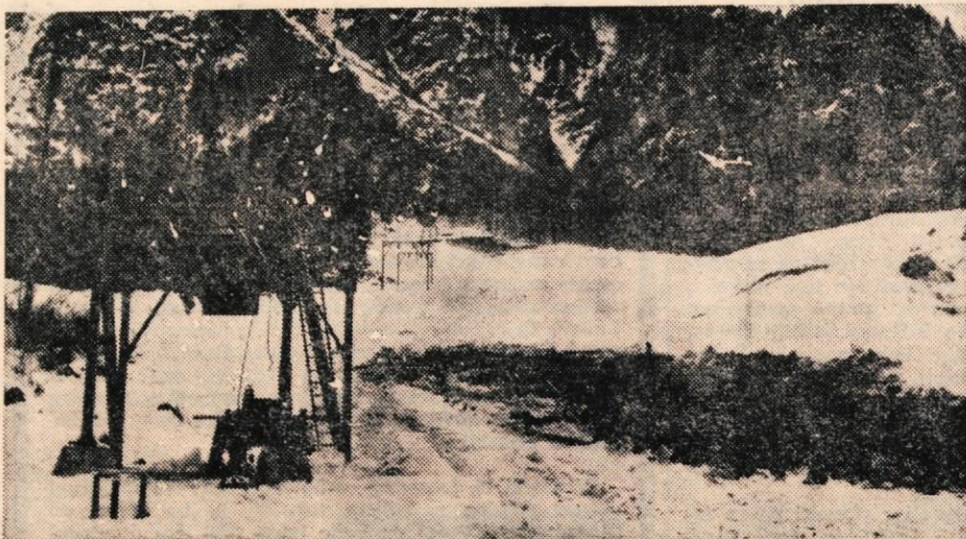
TVD Partizan v Dupljah je pred dnevi organiziral prvenstvo Dupelj v namiznem tenisu za prehodni pokal. Prvo mesto je osvojil Mirko Rakovec. Ker so imeli trije tekmovalci enako število točk, so odigrali še tri medsebojna srečanja. Končni vrstni red: 1. Mirko Rakovec, 2. Brane Rakovec, 3. Matevž Čuk, 4. Ivan Benegalija, 5. Franc Rakovec itd. J. Kuhar

Šah

Koper : Borec 4,5 : 4,5

V finalu druge slovenske šahovske lige so se kranjski šahisti v Kopru pomerili z domačini. Z malo več sreče bi Kranjčani, čeprav so nastopili oslabiljeni, lahko zmagali. Po hudem boju pa se je dvoboj končal neodločeno; v prvo slovensko ligo pa so se uvrstili domačini zaradi boljšega rezultata na prvih deskah.

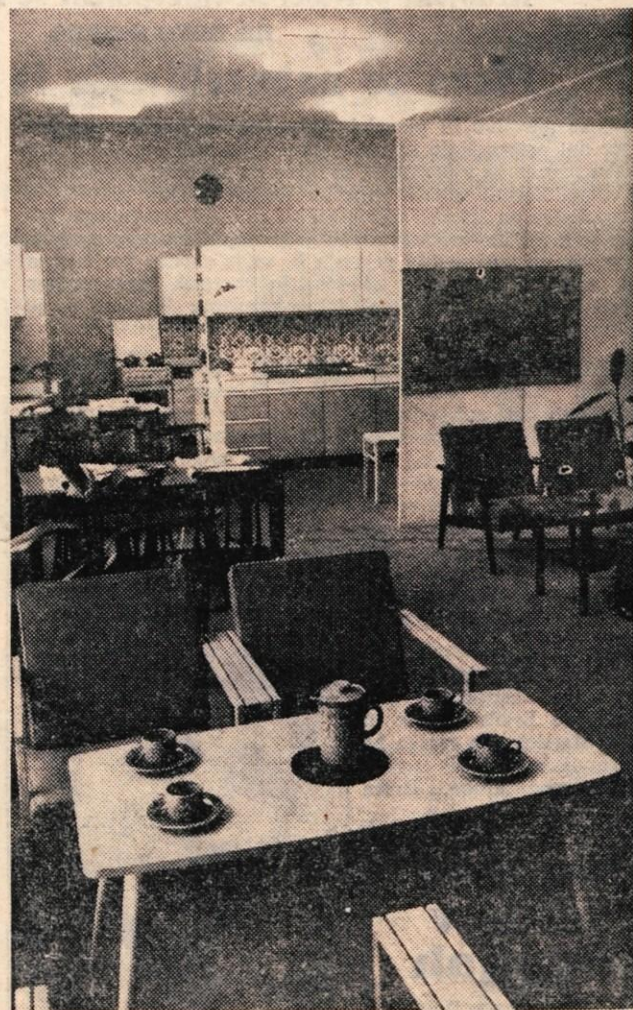
Rezultati: člani — 1. Omladič : Bukovac 1:0, Gajon : Mali remi, Milinkovič : Zbil remi, Jelinkar : Bertonec 0:1, Zavec : Zaplotnik 1:0, Brečević : Matjašič 1:0, Mladinci — Gonjač : Naglič 0:1, Jež : Rabič 0:1, člani ce — Vister : Pirc remi. V. B.

Te dni v Mojstrani gradijo smučarsko vlečnico. Zgrajena bo do 15. decembra, ko bodo v Mojstrani praznovali krajevni praznik. Vlečnica bo dolga prek 700 metrov, v eni uri pa bo lahko prepeljala prek 700 smučarjev. — Foto: F. Perdan

60-stanovanjski blok v Bistrici pri Trzinu — zgradilo ga je kranjsko podjetje Projekt. — Foto: F. Perdan

Kamniško trgovsko podjetje »Kočna« je pred dnevi na Ljubljanski cesti v Kamniku odprlo novo sodobno prodajalno pohištva. V tej trgovini, ki je edina te vrste v Kamniku, prodajajo sobno in pisarniško pohištvo vseh slovenskih proizvajalcev. Kupcem dajejo kredit do milijona S din. Kupljeno blago pripeljejo tudi na dom. (vig) foto: F. Perdan

Začetek načrtnih akcij obrambne vzgoje prebivalstva v radovljjski občini

Okoliščine, ki so v zadnjem času, zlasti po avgustovskih dogodkih na Češkoslovaškem, razgibale vso našo javnost, so po pričakovanju najavile vrsto ustreznih ukrepov na področju vsesplošnih obrambnih priprav, katerih so se tako kot povsod v deželi z veliko prizadevnostjo lotili tudi v radovljjski občini. Stare iluzije, ki so še do nedavnega prevladovali, o trajnosti miru in gotovosti na naših mejah, so se v hipu razblinile. Ljudje so začeli trezno razmišljati o svoji usodi in usodi cele dežele. Živahna in vsestranska politična aktivnost družbeno-političnih organizacij, ki je sledila, je še bolj pospešila zanimanje občanov za obrambne priprave, o čemer priča nič koliko pobud, predlogov in pripomb posameznikov na doslej dokaj okostenele zamisli o neposredni obrambi pred morebitnim napadalcem.

Upoštevač ne le spremembe v mednarodnih odnosih, ki so pospešile obrambne priprave, pač pa predvsem ustava in zakonska določila, ki te priprave — kot pravico in dolžnost vsakega občana in celotne družbene skupnosti — postavljajo v normalne družbene obveznosti, je koordinacijski odbor pri občinski konferenci SZDL sprožil že pred meseci celo vrsto ustreznih pobud za konkretne akcije pri vseh družbenopolitičnih organizacijah, strokovnih društvih in samoupravnih organih v občini. Osnova okvirnega programa koordinacijskega odbora za obrambne priprave, ki ga je v celoti sprejel tudi svet za narodno obrambo pri občinski skupščini, je v vsebini dela in konkretnih nalog vseh organizacij, društev in upravnih organov za učin-

kovito izvajanje priprav vseljdske obrambe in civilne zaščite. Zaradi izjemnega pomena teh nalog, predvsem pa zaradi njihovega usklajevanja in izvajanja na terenu in v delovnih organizacijah, je bil prirejen v novembru poseben seminar, ki ga je v sodelovanju z odsekom za narodno obrambo pripravila Delavska univerza Radovljica. To je bil že drugi tovrstni seminar za vodilne kadre iz cele občine v tem letu, na katerem so se obravnavala obrambna vprašanja. Na zadnjem seminarju, ki se ga je udeležilo 90 najodgovornejših predstavnikov iz družbenopolitičnih in delovnih organizacij, občinske skupščine, krajevnih skupnosti in šol, so bili sprejeti sklepi, ki so pomenili start v vsestranske množične obrambne priprave na področju cele občine Radovljica.

Priprave za vseljdski odpor so postale primarna naloga vseh družbenih činiteljev, ki poleg strokovno vojaških, organizacijskih in materialnih zasnov, postavljajo v ospredje predvsem vzgojno dejavnost, katera je za prebivalstvo naselij in člane delovnih kolektivov naložena delavski univerzi, za rezervne oficirje in podoficirje, s poglobljeno vojaško strokovno tematiko, po občinskem ZROP. V ta namen so bili za obrambno vzgojo sprejeti posebni programi, ki za obdobje od 1. decembra 1968 do 15. junija 1969 vsebujejo cikel štirih predavanj za prebivalstvo naselij — s področja 12 krajevnih skupnosti, in ciklus šestih predavanj za rezervni starešinski kader iz vseh krajevnih organizacij ZROP. Za več kot dvajset delovnih kolektivov je predviden cikel štirih predavanj.

Pomembno mesto v programih obrambne vzgoje zavzemajo intenzivne oblike, kot so seminarji za vodstva organizacij, prosvetne delavce, člane svetov krajevnih skupnosti, občinske uprave in dr., pri tem pa niso upoštevani programi strokovnega usposabljanja teritorialnih in industrijskih enot civilne zaščite in samozaščite, ki so že ali pa še bodo uresničeni v naslednjem letu.

Informiranje in seznanjanje prebivalstva je torej zagotovljeno skoraj 100-odstotno. To pa je tudi bil glavni cilj, ki bo kot kažejo rezultati prvih akcij po vaseh in podjetjih, uresničen. Že uvodna predavanja v začetku decembra v nekaterih vaseh kot na primer v Zg. Gorjah, Sp. Gorjah, Gorjušah in Koprivniku, so bila tako množično obiskana, da se že postavlja vprašanje večjih prostorov. Za uspeh velja priznanje ne le občanom, ki so pokazali svojo državljansko zavest, pač pa tudi dobri organizaciji obveščanja in prizadevanja članom sveta krajevnih skupnosti.

Decembra je predvidenih nad 40 predavanj, kar bo zahtevalo izredno funkcionalnost organizatorjev obrambne vzgoje kot tudi prizadevnosti številnega aktiva predavateljev, ki je izbran iz vrst članov sveta za narodno obrambo občinske skupščine in drugih odgovornih družbenopolitičnih delavcev.

Za uspešnost obrambno-vzgojne dejavnosti je poleg množičnosti odločilnega pomena idejno-vzgojni vpliv na zavest občanov, na njihova patriotska čustva, in na pripravljenost izpolnjevanja svojih domovinskih dolžnosti, če bo potrebno. To je osnovno načelo, ki bo vodilo v pripravah za vseljdski odpor.